

BIBLIJSKA POUKA ZA UČITELJE

Jul, avgust, septembar 2011.

BOGOSLUŽENJE

Autor: Rozali Cinke

Sadržaj:

1. Bogosluženje u 1. Mojsijevoj: dve vrste učesnika
2. Bogosluženje u 2. Mojsijevoj: razumevanje ko je Bog
3. Dan odmora i bogosluženje
4. Radovanje pred Gospodom: svetilište i bogosluženje
5. Blago tebi, Izrailju!
6. Bogosluženje i pesma i slavljenje
7. Bogosluženje u Psalmima

8. Usklađivanje, kompromis i krize u bogoslužju
9. „Ne uzdajte se u prevarne reči!\": proroci i bogoslužje
10. Bogodluženje: od izgnanstva do obnove
11. U duhu i istini
12. Bogoslužje u prvoj Crkvi
13. Bogoslužje u knjizi Otkrivenja

UVOD

„I POKLONITE SE ONOME....“

Neki od najpoznatijih biblijskih tekstova među adventistima su svakako ovi: „I vidjeh drugoga anđela gdje leti posred neba, koji imaše vječno evanđelje da objavi onima koji žive na zemlji, i svakome bojte se Boga i podajte mu slavu, jer dođe čas suda njegov a i poklonite se onome koji je stvorio nebo i zemlju i more i izvore vodene.“ (Okrivenje 14,6.7) Iako ove tekstove gledamo u kontekstu poslednjih događaja, oni nam pomažu da postavimo temelj naše teme za ovo tromesečje, a to je bogoslužjenje. Mi smo ne samo pozvani na bogoslužjenje, da se klanjamo Bogu, već u ovim tekstovima pronalazimo ključne teme koje nam pomažu da razumemo šta je u stvari istinsko bogoslužjenje.

Prvo, Jovan vidi jednog anđela koji ima „vječno evanđelje“, evanđelje o večnom zavetu, radosnu vest da će Isus Hristos doći, da će uzeti na sebe ljudsku prirodu, da će u toj ljudskoj prirodi umreti kao zamena za grehe celoga sveta. Prema tome, osnovno u svem našem bogoslužjenju treba da bude Isusova smrt umesto nas. Bogoslužjenje treba da se bavi našim odgovorom na Hristovo zameničko delo, u koje spada ne samo krst, već i Njegova trajna služba za nas u nebeskom svetilištu (Jevrejima 8,1)

Zatim, Jovan nam govori da se „bojimo Boga“. Plašiti se Boga i voleti Boga su dve strane iste medalje – bojati se Boga znači stajati ispunjen strahopoštovanjem, poštovanjem prema Onome koji je Stvoritelj i Otkupitelj, suprotno onome što smo mi kao stvorena i otkupljena bića. Kada izađemo pred Boga na bogoslužjenje i ponašamo se kao da On naš drugar i poznanik, mi ga ponižavamo i sebe stavljamo u položaj koji nam ne pripada. Bogoslužjenje mora da bude prožeto svešću o poštovanju i strahopoštovanju našega Boga, držanjem koje će nas navesti na poniznost i pokornost, osobine koje su toliko neophodne na svakom bogoslužjenju.

Nama je osim toga rečeno sa „damo slavu Bogu“. Ključna ovde je misao da se na bogoslužnju radi o Bogu, a ne o nama. Mi treba da se postaramo da na bogoslužnju ne budu ljudi u središtu, niti da u središtu budu naše potrebe, već Bog. Mi obožavamo Boga, mi Njemu dajemo slavu, a muzika, kultura i način bogoslužnja su na drugom mestu.

Nama je rečeno da se bojimo Boga i da mu dajemo slavu. Zašto? „Jer dođe čas suda njegov!“ Hristos nije samo naš Otkupitelj. On je i naš Sudija, sudija koji poznaje sve naše najdublje i najmračnije strane, sudija koji zna najskrivenije tajne našega srca. I dok smo na bogoslužnju, treba da se ponašamo s osećanjem da smo odgovorni Bogu za sve što činimo, svesni da od Njega ništa ne možemo sakriti, i da nas to treba privesti krstu, našoj jedinoj nadi na tom suđenju.

Konačno, nama je rečeno da se poklonimo Stvoritelju. Stvaranje je temelj svakog bogoslužnja, jer sve što verujemo, bez izuzetka, utemeljeno na činjenici da je Bog Stvoritelj. Mi se klanjamo Bogu zato što je Stvoritelj, i zato što je Otkupitelj, i zato što je Sudija. Stvaranje i otkupljenje i sud su usko povezani, i svako pravo bogoslužnje treba da bude čvrsto utemeljeno u tim objektivnim teološkim istinama. Kako je zadivljujuće, osim toga, da u Otkrivenju 14,7. nalazimo izraze koji nas dovode do četvrte zapovesti Dekaloga (2. Mojsijeva 20,11), do dana koji je neodvojivo povezan sa svakim pravim bogoslužnjem, sa pravim obožavanjem Boga.

U ovom tromesečju, dok budemo proučavali bogoslužnje, ovi motivi će se uvek iznova pojavljivati, jer se nalaze u samom središtu svakog pravog bogoslužnja. I zajedno s bogoslužnjem kao takvim, koje je komponenta „sadašnje istine“, dobro bismo učinili da naučimo šta znači pravilno se klanjati samo Onome u celom stvorenom svetu koji je, zahvaljujući onome što jeste, jedini dostojan takvog bogoslužnja.

Rozali Hafner Li Cinke je mnogo godina radila kao biblijska učiteljica u mnogim crkvama i ustanovama. Osim toga, radila je kao pomoćnica svoga muža pastora oko 15 godina, a kasnije i kao bolnički kapelan sve do odlaska u mirovinu.

Prva pouka

Ključni tekst: 1. Mojsijeva 28,16.17.

Učenik će:

Saznati: Uporediti i staviti nasuprot dve vrste učesnika na bogoslužnju, predstavljene Kajinom i Aveljom, opisane u 1. Mojsijevoj.

Osetiti: Osetiti razliku u ponašanju između učesnika na bogoslužnju koji čuvaju ono za šta se Bog postarao i onih čije se bogoslužnje usredsređuje na ono što su oni sami doneli na oltar bogoslužnja.

Učiniti: Pokloniti se Bogu poštujući Božju žrtvu u Njegovom Sinu Isusu, koja je prinesena za naše spasenje.

Kratak sadržaj pouke:

I. Saznati: Naša žrtva nasuprot Božjoj žrtvi

- A. Šta je obeležavalo prave poklonike kao što su bili Avelj, Avraam i Jakov?
- B. Zašto je žrtva bila tako važan deo njihovog bogoslužnja? Koje druge aktivnosti su bile deo njihovog bogoslužnja? Zašto Kajinovo bogoslužnje nije bilo prihvatljivo pred Bogom? U čemu je opasnost učestvovanja u lažnom bogoslužnju?

II. Osetiti: Strahopoštovanje i poštovanje

Kako su učesnici na bogoslužnju u 1. Mojsijevoj izražavali svoja osećanja o Bogu i svoj odnos prema Njemu u svojim delima bogoslužnja? Kako mi izražavamo ta ista osećanja i odnose danas?

III. Učiniti: žrtvovanje je bogosluženje

- A. Kako činimo da Hristova žrtva postane sastavni deo našeg bogoslužnja?
- B. S kojom opasnošću se suočavamo kada žrtvu izostavimo iz svog ličnog i javnog bogoslužnja i bogoslužbenih službi?
- C. Koje druge aktivnosti uključujemo kao deo bogoslužnja i zašto?

Sažetak: Istinski vernici u 1. Mojsijevoj usredsređivali su svoje bogoslužbene aktivnosti na ono što je Bog učinio da bi nas oslobodio od greha.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna misao za duhovno rasteenje: Bogosluženje nije samo odvojena, posebna zona ljudskog ponašanja, već ključ svega u našem identitetu, odnosima s drugima, konačna odrednica budućnosti.

Samo za učitelje: Svrha pouke za ovu sedmicu je da navede učenike da Boga učine stedištem svog bogoslužnja.

Bogosluženje usmereno prema sebi i svojim potrebama stavlja čoveka na pijedestal i ponovo raspinje našeg Spasitelja na krst. Ono se služi religijom da pokaže Bogu koliko smo mi dobri umesto da slavi Boga za Njegovu dobrotu prema nama.

Kajin se bavio tom vrstom bogosluženja (1. Mojsijeva 4,3-5). On je prineo Bogu dar poljoprivrednih proizvoda, koje je sam uzgojio da bi ostavio utisak na Boga zbog svoje spremnosti i uspešnosti. Bog je odbacio Kajinovu žrtvu, između ostaloga i zato što Bog traži samo krvnu žrtvu, ali i zato što je prepoznao sebične i ohole pobude s kojima je bila prinesena. Ova vrsta „bogosluženja“ i danas postoji. Možda smo i mi ponekad krivi što prinosimo Kajinovu žrtvu Bogu.

Bog nas poziva na pravo bogosluženje, da prizivamo Njegovo ime kao da nam život zavisi od toga, a tako i jeste.

Razgovaraj s razredom: Bog je žrtvovao sebe da bi nam dao nešto što nemamo i što sami nikada ne bismo ni imali. Kakv bi morao da bude naš odgovor i zašto?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Naglasi da Biblija gleda bogosluženje samo kao model kako treba da saobraćamo s Bogom na svim područjima našeg života. Bogosluženje je svestan napor da se traži Božja prisutnost. I dok smo na bogoslužnju, mi pozivamo Boga u svako područje svoga života i omogućujemo mu da ukloni odvajanje koje je nastalo zbog greha.

KOMENTAR BIBLIJE

- I. Prizivati ime Gospodnje
(Razmotri tekst u 1. Mojsijeva 4,25.26!)

Jedan od početaka opisanih u ovom poglavlju glasi da se u to vreme „počelo prizivati ime Gospodnje“. Iako se čini da je ovaj tekst jasan, on ima nekoliko nivoa značenja.

Kontekst nas navodi da verujemo da se ovaj oblik bogoslužnja obavljao prvenstveno među Adamovim potomcima preko trećeg sina Sita. U stvari, zajedno sa svim ostalim počecima opisanim u tom poglavlju – gradovima, nomadima, instrumentalnom muzikom, da imenujemo samo nekoliko primera – ovo je jedino dostignuće pripisano isključivo Sitovim potomcima umesto Kajinovim. Da li to znači da među Kajinovim potomcima nije bilo nikakvog oblika bogoslužnja? Ili, da li to znači da su Sitovi potomci odlučno odbacivali svaki oblik tehnološkog ili kulturnog razvoja?

Iako tekst ništa ne govori o takvim pitanjima, sve što znamo o ljudskoj prirodi navodi na odrečan odgovor. Složeni društveni i kulturni slojevi, kojima su pripadali Kajinovi potomci, sigurno su imali neki oblik religije ili bogoslužnja kao svoj temelj. Sve kulture i civilizacije starog Bliskog istoka temeljile su svoju zakonitost na nekim bogovima ili herojima koji su uzdizali vrednosti te civilizacije ili religije. Kultura ili civilizacija opravdava svoje postojanje ukazujući na te bogove ili heroje koji ga opravdavaju. U stvari, ovi ljudski sistemi opravdavaju ili slave ljude koji su ih postavili na njihovo mesto, ono što je i Kajin želeo da dobije od pravog Boga kada mu je prineo svoju žrtvu. I zato, kada je govorio o Kajinovom rodoslovu, Mojsije govori o onome što je tim ljudima bilo važno: njihovim pobedama, njihovim dostignućima, o svemu čemu su se sami sebi divili.

Na isti način, kada razmišljamo o Sitovim potomcima, možemo pretpostaviti da su isto tako inteligentni kao i Kajinovi. I oni su se suočavali sa svetom koji im više nije osiguravao život bez ulaganja napora. Nije razumno pretpostaviti da i oni nisu imali kulturnih i tehnoloških dostignuća. Ali, za razliku od Kajinovaca, Sitovi potomci nisu vrednovali ta dostignuća kao osnovni razlog svog opstanka. Njima je bilo važno da su ljudi koji prizivaju ime

Gospodnje! Njima je pripadalo duhovno nasleđstvo utemeljeno na njihovom odnosu prema Bogu. I to upravo i naglašava Mojsije kada govori o njima i o njihovom nasleđu, umesto da govori o delima njihovih ruku.

Važno je naglasiti potankost ovog izveštavanja. Siliti nisu bili samo ljudi koji su mislili da je Bog negde u njihovoj blizini, ili da im je On potreban. Oni su prizivali ime Gospodnje. Umesto da vide Boga kao začetnika vrednosti njihove civilizacije ili kao potvrdu njihovih dela ili dostignuća, oni su tražili Boga i slavili ga i Njegovu volju stavljali na prvo mesto u svom životu.

Razmisli i o ovome: Čak i ako sebe nazivamo hrišćanima, moramo ispitivati svoje srce da vidimo da li tražimo Boga i Njegovu volju na prvom mestu ili smatramo Boga kao sredstvo da postignemo svoje ciljeve i ostvarimo svoje namere.

II. Bojati se Boga (Razmotri tekst u 1. Mojsijeva 28,10-22. u razredu!)

Ovi tekstovi započinju Jakovljevim bežanjem u strahu od Isavovog gneva. Jakov dolazi na mesto koje većina prevoda naziva jednostavno „jedno mesto“. U originalnom jeziku, to je mesto dobro poznato kao sveto većini okolnih stanovnika. To je mesto na kojem se Bog ili neko drugo duhovno biće, tako se bar verovalo, pojavljivao ljudima. Neki teolozi čak uzimaju da reč prevedena kao „mesto“ ima značenje svetilišta, što je u stvari i bilo.

Jakov nalazi oni što misli da je kamen pogodan na podigne svoju glavu iznad tla. Dok spava, vidi anđele kako se penju i spuštaju nebeskim lestvama, što je predstavljalo obećanje da je kanal između grehom opterećene duše i Spasitelja i dalje otvoren. San potvrđuje zavet sklopljen između Jakovljevog oca i dede, o kojemu je svakako mnogo puta slušao u svom detinjstvu.

Kao rezultat Jakovljeve celokupni sistem vrednosti se menja u kratkom vremenskom razdoblju. Dok se do tada plašio Isava i opasnosti koje vrebaju u pustinji, sada zna da stoji u prisutnosti Bića koje ga voli i koje je istovremeno tako moćno da bi moglo da ga uništi za tren oka. Možda ovo mesto i nije bilo tako obično kao je izgledalo na prvi pogled. Jakovljen odgovor je bio bogosluženje.

Na isti način, mi možemo misliti da su i naši životi obični i nevažni, ili možemo pripisivati vrhovnu važnost onome što ima samo privremenu i relativnu vrednost. Međutim, stvarno svi mi živimo u Božjoj prisutnosti. Ako ste hrišćanin, svako tlo je sveto tlo. To ponekad zaboravljamo. Bogosluženje nam pomaže da se toga setimo.

Razmisli i o ovome: Kako ti tvoje bogosluženje pomaže da se setiš Njegove prisutnosti, moći i veličanstva?

Samo za učitelje: Posluži se sledećim pitanjima da pomogneš učenicima u razredu da prepoznaju razliku između pravog i lažnog bogoslužnja i da mudro izaberu svoju stranu.

Pitanja za razmišljanje:

1. Kako je prema tvom mišljenju izgledalo bogosluženje u Edemu, gde je Božja prisutnost bila stvarnost?
2. U Prvoj Mojsijevoj vidimo praksu prinošenja životinjskih žrtava. Neki taj običaj povezuju s Božjim delom pravljenja odeće za Adama i Evu od životinjskih koža. Kasnije, žrtve su opisane u pojedinostima. Šta ti mislim kako su nastale životinjske žrtve i kakvu duhovnu svrhu su imale?

Pitanja za primenu:

1. U izveštajima o mnogim biblijskim ličnostima stoji da im je bogosluženje bilo na prvom mestu. Pošto se toliko toga takmiči za našu pažnju, kako možemo biti sigurni da smo bogosluženje stavili na prvo mesto?

2. Koju ulogu proučavanje i poznavanje Pisma ima u vašem bogoslužju?

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Pouka naglašava da prema Bibliji postoje sve vrste vernika na bogoslužju. Prvi su oni koji se trude da ostave na Boga utisak svojim zaslugama. Drugi su oni koji se stvarno trude da upoznaju Boga i da svu slavu i zaslugu pripisu Njemu. Sledeće aktivnosti treba da navedu vernike da izaberu drugu grupu.

Izaberi nekoliko biblijskih ličnosti i ukratko iznesi njihovu istoriju. Neka bude jednak broj pozitivnih i negativnih ličnosti. Ako hoćeš da sve izgleda zanimljivije nemoj otkriti imena ličnosti, nego pusti vernike da pogađaju o kome se radi i u koju grupu spadaju.

Alternativa: Možda je najbolji način da se razume bogoslužje da učestvujemo u njemu. Neka svaki vernik napiše šta misli da je Božja najdragocenija osobina. Pročitaj odgovore i zajedno odajmo hvalu Bogu što je takav kakav jeste. To se može učiniti na početku ili na kraju proučavanja.

Druga pouka

Ključni tekst: 2. Mojsijeva 10,2.3.

Učenik će:

Saznati: Uporedi osećanja i ponašanje ljudi koji slave zlatno tele i onih koji se nalaze u podnožju brda Sinaja.

Osetiti: Ponudi skromno bogosluženje Bogu, osećajući Njegovo veličanstvo, stvaralačku moć, i svetu pravednost.

Učiniti: Slavi Boga iz 2. Mojsijeve, odgovarajući na Njegova očekivanja od bogoslužjenja.

Kratak pregled pouke:

- I. Saznati: Postovanje ili bančenje
  - A. Zašto je Bogu bilo tako važno da pokaže ko je ognjem, gromovitim rečima i zemljotresom na brdu Sinaj?
  - B. Koja je razlika između pobožnog slavljenja Božje izbaviteljske sile i raspuštenog bančenja Izrailjaca oko kipa zlatnog teleta? Kako je Izrailj upao u tu vrstu lažnog bogoslužjenja?
  - C. Na koji način se može pojaviti slično iskušenje za nas, i kako da se zaštitimo od lažnog bogoslužjenja punog nepoštovanja?

II. Osetiti: Dostojan bogoslužnja

A. Kako se Bog predstavio Mojsiju i Izrailjcima, dok ih je poučavao kako da mu se klanjaju?

B. Koja osećanja i ponašanja proističu iz priznanja Božje slave, moći i pravednosti?

II. Učiniti: Veličanstveni vladar, svemogući izbavitelj

A. Koje zamisli i slike Boga je važno imati na umu kada mu se približavamo na bogoslužnju?

B. Kako da izrazimo svoju odanost na blizak način, ali s mnogo poštovanja?

SAŽETAK:

Dok je Bog lično izbavio Izrailja iz Egipta i pokazivao sebe na mnoge konkretne načine svome narodu, On zahteva duboko priznavanje i poštovanje svoje svete, transcendentne prirode.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Pravo bogoslužnje se odlikuje svešću i priznavanjem neizmerne veličine Božje i našom željom da ga bolje upoznamo. Istinski vernik će odbiti da prihvati svaku zamenu za Boga, poznatu inače kao idoli.

Samo za učitelje: Naglasi razliku između Boga i svega što bismo mi mogli postaviti iznad Njega u umesto Njega u svom životu!

Idol. Svima nama je poznata ta reč. Ako proučavamo Bibliju, ili slušamo one koji to čine, da se pojam odnosi na lik nekog lažnog boga. Neke kulture i religije zamišljaju da se moć krije u samom liku, drugi misle da je to samo način na koji se spomenuti bog prikazuje. Međutim, važno je da je idol bio ljudsko biće ili ljudski proizvod bez ikakvog stvarnog značenja izvan mašte, sujeverja li pogrešnog zamišljanja svoga Stvoritelja.

Ipak, pojam idol se upotrebljava i u sasvim drugom smislu. To je, na primer, izraz koji se pojavljuje u televizijskim programima. Neko koga drugi cene postaje njihov „idol“. Naravno, to je samo govorna figura. Međutim, stvarnost je da nas svet navodi da obožavamo nekoga ili nešto prolazno i privremeno kao što smo i mi sami. Iako to ljudi neće uvek biti spremni da priznaju, neka osećanja koja se gaje prema tim idolima stvarno izgledaju kao obožavanje. Može se kazati da svako takvo obožavanje umanjuje našu želju i volju da na pravi način obožavamo Boga.

U 2. Mojsijevoj knjizi vidimo moćna Božja dela, jedino biće koje je dostojno obožavanje. Vidimo i ljudsku sklonost da Boga zamenjuje drugim slikama i simbolima, što samo dovodi do zabune i do žalosnih posledica.

Razmotri i ovo: šta je potrebno da bismo zadržali pravilan odnos prema Bogu i pravilno shvatanje šta je i ko je On? Kako stvari ovoga sveta mogu da tako privuku naše poštovanje i obožavanje koje bi trebalo da bude posvećeno jedino Bogu? Kako da svoje prioritete zadržimo u pravilnom redosledu?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Naglasi razliku između pravog bogoslužjenja, koje se vidi u Mojsijevom iskustvu na brdu Horivu (2. Mojsijeva 3,1-15) i onoga koje je obeležavalo služenje lažnim bogovima? (2. Mojsijeva 32,1-6)

KOMENTAR BIBLIJE

I. Ja sam onaj koji te šalje!
(Razmotri tekst u 2. Mojsijevoj 3,1-15!)

Bog se prvo pokazao Mojsiju u vrlo uobičajenom objektu: u grmu. U grmu koji je bio obuhvaćen plamenom. U tako suhom predelu grmovi u plamenu su morali biti vrlo česta pojava. Vatra je bila prirodan način čišćenja suhe vegetacije da bi se načinilo mesto za živu vegetaciju. Međutim, Mojsije je smesta opazio nešto što nije bilo ni prirodno ni uobičajeno: grm nije sagorevao. Bila je to živa povreda zakona termodinamike, koji su čak i stari narodi razumevali na temelju iskustva. Pošto je privukao Mojsijevu pažnju, Gospod nije više postupao na natprirodni način sa svojim slugom.

Bog je stvorio grmove, ali i vatru, On je proglasio i zakone koji regulišu odnos između ovo dvoje. Bog može, samo ako to hoće, da ih potpuno zaobiđe, što je očigledno i učinio.

Mojsije je bio upoznat s uobičajenim redom stvari: grmovi zaista gore. Međutim, u ovom slučaju video je dve prirodne pojave koje se ponašaju neprirodno, što je ukazivalo da je tu Bog prisutan. Bog se našao usred svojih dela stvaranja i počele su se dešavati čudne pojave. Prirodni Mojsijev odgovor je bilo bogoslužjenje. Bilo mu je rečeno da skine obuću, ali mu niko nije rekao da padne ničice.

Kada mi danas imamo bogoslužnje, to se dešava na dogovoren način. To je retko spontana reakcija na Božju prisutnost, kao što se dogodilo prilikom Mojsijevog susreta s Bogom. Mi odlazimo u crkvu u isto vreme svake sedmice. Ili određujemo vreme za lično ili porodično bogoslužnje. I vrlo je lako, uprkos najboljim namerama, da dozvolimo da bogoslužnje postane još jedna rutinska pojava. Međutim, uvek moramo imati na umu da je pravo bogoslužnje susret s Bogom usred uobičajene stvarnosti iako nije nešto obično. Bogoslužnje nas podseća da je Bog u središtu obične stvarnosti i da je ta stvarnost i mi sami krajnje zavisna od Njega.

Razmori i ovo: Kako se Bog u naše dane pokazuje u svakodnevnom životu? Na koje načine možeš da ga slaviš i da mu zahvališ na Njegovoj prisutnosti?

III. Zlatno tele

(Razmotri tekst u 2. Mojsijevoj 32,1-6. u razredu!)

Kada neko pogleda izveštaj o zlatnom teletu bilo bi mu lako da zaključi da su Izrailjci jednostavno prihvatili bogove okolnih naroda i odbacili Gospoda. Izgleda kao da na to ukazuju i tekstovi u kojima se govori da je narod tražio od Arona da mu načini bogove i da ih onda slavi kao bogove koji su ga izveli iz Egipta. Ali, tu je i peti stih u kojemu Aron naziva praznik koji će se slaviti „praznik Gospodnji“.

Uzevši sve to zajedno možemo uzeti da je bar jedan deo naroda mislio da i dalje slavi Gospoda, ali da imaju likove bogova slične onima koje imaju drugi narodi. Želeli su da održe neznabožačke igre, ali, posvećujući ih Gospodu, mislili da će one postati prihvatljive Bogu.

Prema tome, ono što posmatramo u ovim tekstovima nije toliko otvoreni otpad od Boga koliko primer sinkretizma. Sinkretizam je spajanje često međusobno protivnih religija ili sistema verovanja,

mного puta na temelju političkih pogodnosti, ličnog ukusa, ili hira. Kao i kod mnogih drugih moralno ili teološki sumnjivih ideja, izgovori za sinkretizam se lako mogu pronaći.

Na primer, razmislite šta se moralo događati u Aronovom umu! Izgledalo je da je Mojsije nestao bez traga i glasa, i odanost naroda Gospodu se počela kolebati. Njihova vera se oslanjala na ideju o tome kakve koristi imam od toga Boga? Aron, sa svoje strane, verovatno se plašio pobune. U isto vreme, i on se plašio da otvoreno odbaci Gospoda. Zašto da narodu ne pružim dovoljno da ga zadržim u vlasti dok se Mojsije ne vrati? Dakle, daće im samo jednog lažnog boga, dok su oni tražili mnoge, a učiniće da taj lažni bog izgleda kao Gospodnji prijatelj, Njegov rođak.

Ako pogrešno razmišljanje nije bilo očigledno od samog početka, ono je svakako moralo postati jasno kada je svetkovina započela. Aron i neki drugi uskoro su otkrili da ne postoji nešto takvo kao osrednje lažno bogoslužjenje. Mešajući malo neznabožackog bogoslužjenja u praznik Gospodnji dobio je pravi neznabožacki praznik, ono isto što bi dobio i da je otvoreno odbacio Boga nebeskoga i prihvatio mnogoboštvo. Isto onako kao što hrana kada se otrov pomeša s njim postaje otrov; ne vidi se ali ne menja svoju prirodu, tako i lažno bogoslužjenje kada se pomeša s pravim postaje samo i jedino lažno bogoslužjenje.

Razmotri i ovo: Kakve su posledice pokušaja da se poveže bogoslužjenje pravom Bogu s elementima koji su mu suprotni ili neprihvatljivi? Zašto onda to pokušavamo?

LORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Upotrebi sledeća pitanja da bi naglasio važnost upoznavanja Boga i težnje za upoznavanjem Boga kao ključnog elementa bogoslužjenja. Naglasi kako istinsko znanje ko je Bog i šta je On stvarno onemogućuje idolopoklonstvo ili obožavanje bogova koje smo sami sebi načinili.

Pitanja za razmišljanje:

1. Šta znači kada kažemo da se bojimo Boga? Da li je to strah u smislu da smo uplašeni od Boga? Objasni! Postoji li neki smisao u tome da treba da se plašimo Boga? Zašto da i zašto ne?
2. Zašto mislite da je narod Izrailjski imao tako kratko pamćenje za sve što je Bog učinio za njega? Šta to govori o načinu na koji su se približavali Bogu na bogoslužjenju ili u svakodnevnom životu?

Pitanja za primenu:

1. U 2. Mojsijevoj 3,1-15. vidimo Mojsijevo početno oklevanje da učini ono što Bog od njega traži. Ali, kada se klanjao Bogu, on je priznavao da Bog ima dovoljno snage da ga upotrebi na uspešan način. Kako nam bogoslužjenje može uliti snage?
2. Naš Bog je veliki Bog. Ima mnogo dobrih načina da ga obožavamo. Kako da prepoznamo koji načini su spojivi s onim što nam Biblija govori o dobrom i duhovno pravilnom bogoslužjenju, ili predstavljaju kompromise i suprote se duhu istinskog bogoslužjenja? Kako možemo da budemo sigurni da naši pogledi na ovaj problem ne počivaju samo na našim mudrovanjima ili čak predrasudama?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Ova pouka naglašava da je istinsko bogoslužjenje usredsređeno na Boga. Sledeće aktivnosti treba da navedu vernike da bogoslužjenje stave u središte svoga života i da postavljaju svoje prioritete na temelju znanja koje su stekli na taj način.

Upitaj vernike u svom razredu: Na koji način su doživeli nešto što smatraju pravim čudom ili nečin što im je prenelo poruku a životu mogu da priđu u duhu poverenja u Boga!

Alternativa: Za sinove Izrailjeve bili su to bogovi zemlje koju su upravo napustili. Iako su bili deca najvišeg Boga, koji je učinio mnogo znakova i čuda, i dalje su čeznuli za egipatskim bogovima. A neki od njih su mislili da mogu da imaju i jedno i drugo. Danas mi imamo još mnogo više onoga što skreće našu pažnju od Boga. I slično sinovima Izrailjevim, mislimo da možemo da imamo „Boga ....i“. Pitajte učenike u razredu šta su neke od tih stvari. Kako da ih stavimo na njihovo pravo mesto? Ili će biti neophodno da ih odbacimo potpuno, kao što je bio slučaj s neznabožačkim lažnim bogovima? Razmislite!

Treća pouka

Ključni tekst: Psalam 95,6.7.

Učenici će:

Saznati: Objasni odnos između bogoslužjenja i subote, stvaranja, otkupljenja i posvećenja!

Osetiti: Raduj se slaveći stvaranje, ali i izbavljenje i obnovljenje za što nam subota pruža priliku.

Učiniti: Sećaj se subote i svega što ona predstavlja u toku sedmice kao ugaonog kamena naše lične vere i doktrina po kojima živimo.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Stvoritelj, Otkupitelj, Obnovitelj

A. Na koji način subota gleda unazad i unapred slaveći velika Božja dela koja je ulinio za nas? Koja su to velika dela?

B. Kako je svetkovanje subote znak i svedočanstvo nevernicima o našem odnosu prema Bogu?

II. Osetiti: mnogo za slavljenje

A. Šta je to u Božjem stvorenom svetu što nam donosi radost? Kako nam subota pruža priliku da slavimo stvaranje i Stvoritelja?

B. Kako nas svetkovanje subote dovodi bliže našem Otkupitelju i produbljuje naš odnos s Njime?

C. Kako da proslavimo posvećenje subotom?

III. Učiniti: Ugaono kamenje i zaštita

A. Dok subota dolazi jednom sedmično, na koji način njen značaj oblikuje naš život u toku ostatka sedmice?

B. Koji aspekti stvaranja, otkupljenja, i posvećenja su temeljni u našim svakodnevnim aktivnostima i životnim filozofijama?

Sažetak: Svetkovanje subote ovekovečuje Božje delo stvaranja, naše izbavljenje od greha, obnovljenje naše svetosti. To je svedočanstvo nevernicima i svemiru uopšte o našem identitetu i našem odnosu prema Bogu.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Istorijski, subota je uvek obeležavala prave Božje sledbenike. Božje moćno delo stvaranja, kao i Njegovo odećano delo otkupljenja, sadržano je u suboti i mi pokazujemo svoje verovanje u Njegovu moć i u Njegova obećanja poštujući zapovest o suboti.

Samo za učitelje: Naglasi važnost subotnog odmora i bogoslužjenja za naše fizičko, mentalno i duhovno blagostanje.

Svi znamo da nam je vežbanje neophodno. Naše novogodišnje odluke svedoče o tome. Mi znamo da ukoliko želimo dobro zdravlje da moramo da radimo na tome. Najmanje od svega nam je potrebna dokolica, zar ne?

Istina je da najviše ljudi u razvijenim zemljama suviše sedi i da su lišeni vežbanja. Ali, da li znate da su lišeni i dovoljno sna? Većina od nas je svesna negativnih posledica sedećeg životnog stila. Gojaznost je jedna; povezane bolesti kao što je dijabetes tipa 2, koronarne i vaskularne bolesti nam padaju na um. Ali, da li ste znali da lišavanje sna doprinosi mnogim sličnim pojavama? Nedostatak sna ima kao posledicu povećanje nivoa hormona kortizola. Kada ga ima suviše, kortizol naređuje našem telu da nagomilava stomačne masnoće. On izaziva i stres vitalnih organa, čineći nas podložnima nekim degenerativnim bolestima. I sve se to može sprečiti većom količinom zdravog sna i zdravim načinom života u koji je uključeno odgovarajuće vežbanje i ishrana.

Prema tome, sama priroda traži da provodimo određenu količinu vremena na odmoru ili će izložimo opasnosti od bolesti i smrti u ranim godinama života. Međutim, odmor nam ne dolazi prirodno, mi ga moramo sebi osigurati.

Kao adventistički hrišćani mi prepoznamo duhovnu dimenziju odmora izraženu u subotnoj zapovesti. Subotni odmor nije samo opuštanje, makoliko opuštanje bilo korisno. Svetkujući subotu, mi priznajemo svoju krajnju zavisnost od Boga prilikom bogoslužjenja. I mi mu se klanjamo na način i u vreme kada je to On odredio, a ne ono kohe smo mi odredili.

Uzmi u obzir i ovo: Zašto je zapovest o suboti – jasna zapovest samoga Boga – tako široko pogrešno shvaćena, zanemarena, i prezirana među hrišćanima? Kako bismo mi mogli da pomognemo drugima da je razumeju i počnu ceniti?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Naglasi subotu kao znak našeg stvaranja i našeg opkupljenja, ali i njenu važnost kao razdoblja vremena izričito i posebno posvećen Bogu.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Ne treba da budeš Jevrejin
(Razmotri tekst u 2. Mojsijevoj 20,8-11. i u 5. Mojsijevoj 5,12-15!)

Za mnoge kulture i religije vreme je ciklično: ono što se jednom dogodimo, dogodiće se opet. Čak i ako se ne slažemo s cikličnim pogledom na prirodu i na vreme, kao što su to, na primer, činile Maje, a Hindusi i sada čine, biće nam prilično lako da poverujemo da: „otkako oci pomriješ sve stoji tako od početka stvaranja“ (2. Petrova 3,4).

Međutim, kao hrišćani i adventisti, mi znamo da svet ima svoj početak. Pošto se pojavljuje na kraju ciklusa od sedam dana, subota je podsetnik na naše poreklo kao Božjih stvorenja, stvorenih po Njegovom obličju. Bog je subotom označio početak sadašnjeg vremena u stvaranju. I ona je bila svetkovana sve od tada. Razmisli o drugim uspomenama i praznicima. Nijedan od njih nas ne vraća na sam početak sveta, nijedan osim subote. Već samo to nagoveštava da subota nije jevrejski praznik, već Božji.

Razmotri i ovo: Nama je rečeno da se sećamo subote. To ne znači samo da kada se ona pojavi da treba da prestanemo raditi, kupovati, prodavati i posmatrati besmislene zabave, iako i to znači. Ona nas usmerava da gledamo zašto sve to činimo ili prestajemo činiti, već prema tome. Subota nas usmerava na početak, i u skladu s time, na Boga.

Mnogi ljudi smatraju da je subota zastareli ostatak prošlosti, ili Starog zaveta ili zamornih subota i nedelja iz njihove mladosti, kada se svetkovanje definisalo onim što se ne sme činiti. Da li je subota za tebe teret ili podsetnik na Božju veliku stvaralačku i otkupiteljsku silu, i zašto je to tako? Ako je ono prvo, koje promene su neophodne?

Samo za učitelje: Subota nas podseća na Božja moćna dela za nas, na Njegova obećanja, i na Njegovu dovoljnost za sve naše potrebe. Upotrebi sledeća pitanja da naglasiš važnost subote u svakom potpunom iskustvu mira i otkupljenja koje nam Bog nudi.

Pitanja za razmišljanje:

1. Šta postojanje subote, istoga dana svake sedmice od početka vremena, govori o verodostojnosti i postojanosti Boga u svetu u kojemu se sve menja i prolazi?
2. Opiši kako se sva Božja dela – stvaranje, posvećenje i otkupljenje – odražavaju u svetkovanju subote?

PITANJA ZA PRIMENU:

1. Svetkovanje subote se često obeležava kao legalizam, kao insistiranje na propisima. Koja merila biste upotrebili ili odbacili da odredite šta slavi ili ne slavi Boga u toku svetkovanja subote? Na koji način ti svetkuješ subotu?
2. Kako ti subota pomaže da se setiš Božje prisutnosti i Njegove središnje uloge u svemu?

KORAK 4 – STVORITI

Samo za učitelje: Dar subote je dar posvećenog mesta u vremenu kada nemamo ništa drugo da činimo osim da slavimo Boga za ovo što je učinio (stvaranje) i za ono što sada čini (otkupljenje). Naglasi to tako da mi, kada ulazimo u subotni odmor ulazimo na drugo mesto i u različito vreme.

Donesi kofer i neke odevne predmete – bilo šta što će ti biti neophodno na nekomputu. Upitaj razred šta bi poneli sa sobom kada putuju bilo gde. Neka načine listu predmeta na papiru.

Naglasi da je subota nešto potpuno različito od našeg vremena i mesta kao deo sedmičnog ciklusa. Kako bismo se bolje pripremili za subotu kada bismo je zamišljali kao mesto na koje treba da otputujemo? Kako bi se vernici pripremali za subotu kada bi je zamišljali na takav način?

Alternativa: Navedi razgovor na pitanje šta je subota značila u pojedinačnom životu vernika u razredu. Da li su ikada morali da bilo šta žrtvuju zbog subote, škola, posao ili društveni položaj? Da li im je subota donela olakšanje i zašto? Kako bismo mogli da popravimo svoje iskustvo sa subotom i da dobijemo blagoslov koji Bog želi da dobijemo od subote?

Četvrta pouka

Ključni tekst: 5. Mojsijeva 12,12.

Učenici će:

Saznati: Opiši kako svetište nije bilo samo mesto bogoslužnja, već i centar razgovora i odnosa sa Bogom.

Osetiti: Negovati ponašanje iskrenog istraživanja, nesebične službe i slavljenja Božjih blagoslova u našim delima bogoslužnja.

Učiniti: Prinositi sebe svakoga dana u živu, svetu žrtvu bogoslužnja.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Bog boravi s nama

A. Na koji način svetište osigurava mesto na kojemu se može iskusiti spasonosni odnos s Bogom?

B. Na koji način svetište odslikava doktrine o Božjem svetom i slavnom kataru i Njegova očekivanja na koji način treba da mu se klanjamo?

C. Na koji način je pružalo prilike za slavljenje Božjih blagoslova?

D. Na koji način je svetište pružalo priliku za komunikacije i uspostavljanje odnosa?

II. Osetiti: Iskreni tražitelj Boga

A. Iako su ritualne žrtve bile prinošene svakoga dana, koje držanje vernika je moglo učiniti da ti rituali ne potonu u besmislenost, u mrtvu tradiciju?

B. Koju ulogu je kalendar svetkovina i subota imao u navođenju na radovanje i slavljenje prilikom bogoslužjenja?

II. Učiniti: Živi hram, živa žrtva

A. Na koji način službe u svetilištu u vreme starog Izrailja nadahnjuju naše svakodnevno susretanje s Bogom i našu duhovnu službu?

B. Kako one utiču na naše sedmične zajedničke službe?

Sažetak: Bogoslužjenja u svetilištu su se usredsređivala na Božje napore da nas spase od greha i učini svetima iz dana u dan. One su osiguravale sredstva za blisku vezu s Bogom i slavljenje Njegove dobrote.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Bogoslužjenje nije sportska priredba za gledaoce niti je sport uopšte. Bogoslužjenje zahteva naše uključivanje, i u aktivno slavljenje Boga, u davanje od sebe i od onoga što imamo.

Samo za učitelje: Naglasi vrednost koju Bog pripisuje našim odnosima s Njime koji se vide po našim iskustvima na bogoslužnju i u davanju.

Pre mnogo godina bio je u Rimu neki trgovac. Svake godine svogaorolog života plaćao je po jedan denarius poreza imperatoru. Njegov posao je cvetao, ali ono što je imao nikada mu nije bilo dovoljno. I tako je tiho počeo da mrzi da plaća taj jedan denarius poreza. Ipak, nastavio je da ga daje, znajući da nema drugog izlaza. Međutim, jednoga dana rekao je svome prijatelju: „Znaš, čini mi se da je vrlo glupo da svake godine plaćam imperatoru po jedan denarius!“ Prijatelj ga je pogledao iznenađeno i učitao: „Zašto?“

„Razmisli malo!“ – rekao je trgovac. „Ko kuje novac?“

„Pa sigurno imperator!“ . odgovorio je prijatelj. „Šta će mu onda moji denariusi kada on može da iskuje svoje i da ih zadrži?“

Njegov prijatelj se nasmejao i rekao kao da se setio nečega potpuno novoga: „Znaš, za tako uspešnog čoveka kao što si ti, ne izgledaš mi posebno bistar. Stvar je u tome što imperator neće svoje denariuse nego tvoje!“

Iako upoređivanje Boga s nekim zemaljskim vladarem nije preporučljivo, ljudi su se od samog početka pitali zašto će Bogu naše bogoslužnje, naša poslušnost, naše službe kada je On potpuno dovoljan samome sebi. Zašto je, na primer, Bog zatražio od sinova Izrailjevih da mu sagrade svetište? Zašto je dozvoljavao da se Njegova bogoslužnja održavaju pod šatorima sve dok nije našao nekoga dostojnoga da se prihvati posla izgradnje stalnog nepokretnog svetilišta, odnosno hrama? Zašto nas uopšte želi i zašto smo mu uopšte potrebni?

Na ljudskom nivou zaista je teško zamisliti posledice takvih pitanja, a još teže naći odgovor na njih. Međutim, mi služimo Bogu koji nam daje prednost da mu pomognemo u dovršavanju Njegovog dela na

Zemlji, čak i time što će nam dozvoliti da učestvujemo u Njegovom radu, čak i time što će živeti među nama i postati jedan od nas. Kada razmišljate o toj ideji, nemojte misliti da je sve to razumljivo samo po sebi niti da naša bogoslužjenja nemaju nikakvog smisla, jer Bog može bez nas.

Uzmi u obzir i ovo: Da li bogoslužjenje, davanje i služba Bogu predstavljaju prednosti koje nam je Bog dao ili misliš da je to samo rutina, ponekad zaista zamorna? Ako misliš ovo poslednje, šta treba da se menja u tebi i oko tebe da bi promenio svoje mišljenje i ponašanje?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Naglasi ulogu davanja i ličnog žrtvovanja u našem bogoslužjenju, kao što je pokazano aktivnostima u svetilištu u biblijskom tekstu koji ćemo proučavati!

KOMENTAR BIBLIJE:

I. Svetilište ili gostionica?
(Razmotri tekst u 2. Mojsijevoj 35!)

Latinska reč za svetilište „tabernakulum“ doslovno označava šator i zvuči veoma lepo, religijski, crkveno. Ona je u stvari prevod jevrejske reči „miškan“ koja znači boravište. Ako ovu reč pobliže pogledate videćete da je usko povezana s rečju „taverna“ koja označava kolibu, gostionicu. Ova nova reč ne zvuči svečano niti suviše ugledno. Međutim, u stvarnosti jedina stvarna razlika je u upotrebi koju je reč dobila. Da je istorija jezika bila malo drugačija, mi bismo danas umesto naziva tabernakl upotrebljavali izraz Božja taverna i možda s

potcenjivanjem gledali na one koji svoje vreme provode u tabernaklima.

Svetilište koje su Jevreji podigli u pustinji bilo je u stvari šator, tabernakl. Bio je to najlepší šator koji se u datim okolnostima mogao podići, ali je to i dalje bio samo šator. Materijal je bio posebno izabran, ali je taj šator po svojim osnovnim karakteristikama ipak bio vrlo sličan šatorima koje su Jevreji upotrebljavali za svoje stanovanje. Upravo ga je Božja prisutnost činila svetim i činjenica da je bio sagrađen po Njegovim uputstvima. Inače bi to bilo samo još jedno ljudsko boravište.

U 1. Korinćanima 6,19. Pavle nam kaže da je telo odobe koja je odlučila da sebe posveti Bogu svetište, stan Svetoga Duha, doslovno tabernakl ili šator ili boravište. Osnovna razlika između hrišćanina i nevernika je u tome da je hrišćanin pozvao Boga da stanuje u njemu i da upotrebi svu svoju snagu, energiju i talante da služi Njemu, makoliko skromna da služba bila. I zato pitanje glasi: da li si ti tabernakl ili si samo šator?

Razmotri i ovo: Šta bogoslužjenje znači tebi lično? Na koji način izgrađuješ tvoj život u skladu s Njegovom savršenom voljom?

II. Živa žrtva

(Razmotri tekst u Jevrejima 10,1-4 i Rimljanima 12,1 u razredu!)

U Starom zavetu bogoslužjenje je značilo žrtva. A žrtva znači da je neko morao da umre. Svi su sagrešili, a greh znači smrt; ako ne smrt grešnika, a ono bar smrt žrtvovane nevine životinje. Mnogi ne razumeju kako se taj proces odvijao u svim svojim metafizičkim pojedinostima, ali je on imao duboki smisao na području intuicije. Postojao je dug koji se morao platiti, i morao se platiti životom.

Ljudi koji su nazvani hrišćanima shvatili su ovaj proces na različit način. Isus Hristos, čiji je život, smrt i uskrsenje bio obasjan punom

svetlošću istorije, jer je potvrđen svedočanstvima bezbrojnih svedoka, ispunio je puno značenje svih tih žrtava. Ljudi koji su priznavali da je On umro kao žrtva za njihove grehe počeli su se menjati, postajali su mnogo srećniji i bolji, nesebični. Žrtva nije morala da se ponavlja kao žrtve u svetilištu. Stari sistem je bio samo senka novoga i živoga puta. Isus je umro, ali se vratio u život. Koja vrsta žrtava se završavala sa živom i zdravom žrtvom?

I kao što se pokazalo, stari putevi su bili samo simbol ili senka onoga što će doći. Bog nije želeo život životinja. Jedina žrtva koju je zahtevao od nas bili smo mi sami, ali ispunjeni novim životom, živa žrtva.

Razmotri i ovo: Istinsko bogoslužjenje i danas zahteva žrtve. Ne zato što je Bog željan nečega ili zato što želi da živimo bednim životom, već zato što je žrtva pravilan odgovor na neizmerna bogatstva koja smo dobili u Hristu. Šta zaista znači dati svoj život Bogu koji je svoj život dao za tebe?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Posluži se ovim pitanjima da naglasiš važnost bogoslužjenja kao aktivnosti, ali i kao osećanja ili držanja.

Pitanja za razmišljanje:

1. Pošto Bog nije imao nikakve stvarne koristi od žrtava u hramu, zašto su mu bile tako važne u knjigama Starog zaveta? Zašto su one bile neka vrsta obećanja o onome što će se događati u životu i radu Isusa Hrista?
2. Bog je stupao u vezu s Izrailjicima na prilično dramatične načine u Starom zavetu, a posebno u Mojsijevo vreme.

Veliki deo ovih veza odvijao se u kontekstu bogoslužjenja. Kako Bog stupa u vezu s nama danas, i koliko mu je to omogućeno našim bogoslužjenjem?

Pitanja za primenu:

1. Iako ne želimo da se naše bogoslužjenje odvija rutinski, ono ipak mora da ima neku svoju rutinu da bi bilo uticajno u našem životu. Nama je potrebno bogoslužjenje bez obzira da li se u tom trenutku osećamo spremni za njega. Mnogo puta, osećanja će slediti ako svoje srce ponudimo Bogu. Na koji način možemo prepoznati da su naša bogoslužjenja izgubila svoju svrhu i šta se može učiniti da bi je vratila?
2. U pouci za utorak navodi se da je Elen G. Vajt jednom izjavila da su žrtve koje su na kraju postale mrtvi rituali prvobitno bile zamišljene kao prilika za iskrenu molitvu i ispitivanje svoje duše. Na neki način, ni naše iskustvo nije drukčije. Mi počinjemo s visokim idealima i ambicijama, ali izgleda da se sve to razvodnjava u toku vremena ukoliko ne pazimo. Šta bismo mogli učiniti da bismo svoje bogoslužjenje održali kao živu vezu između nas i Boga?

KORAK 4 - STVORI

Samo za učitelje: Naglasi bogoslužjenje kao priznanje stvarnosti postojanja Boga. Sledeće aktivnosti će naglasiti da smo svesni Njegove stvarnosti i veličine.

Kao što pouka naglašava, stari Jevreji su mogli da imaju pred očima jednu građevinu i da znaju da je Bog predstavljen njome. Probajte da

zamislite tako stvarnu Božju prisutnost; naime, da su oni gledali građevinu i verovali da se Bog u izvesnom smislu stvarno nalazi u njoj. Na koji način je to menjalo njihovo ponašanje i delovanje? Naglsite zatim da mi kao hrišćani zaista živimo u stalnoj Božjoj prisutnosti.

Alternativa: Upitajte vernike da kažu na kojim područjima svoga života i dalje očekuju da se promene i preobrazu. Neka sebi zapišu ta područja i neka ih učine predmetom svojih molitava u toku budućih dana, sedmica ili meseci i da prate kakve će se promene u njima događati.

Peta pouka

Ključni tekst: Isaija 5,20.21.

Učenik će:

Saznati: Prepoznati razliku između bogoslužjenja usmerenog prema nama i bogoslužjenja usmerenog prema Bogu.

Osetiti: Podržati držanje pokornosti i poslušnosti na bogoslužjenju.

Učiniti: Pokoriti se Božjoj volji i putevima umesto da svoje ideje i metode proglašavamo Njegovim zahtevima

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Bogoslužjenje usredsređeno na Boga

A. Zašto je važno priznati Božje razlikovanje između svetoga i običnoga?

B. Koji biblijski primeri opisuju posledice zamene Božjih zahteva na bogoslužjenju našim idejama i putevima?

C. Zašto su drastične mere koje je Bog preduzeo u slučaju Nadava i Avijuda bile tako važne za razvoj izrailjskog shvatanja bogoslužjenja?

D. Zašto je Bog odbacio Saulovo starešinstvo i oduzeo mu carstvo?

III. Osetiti: Poslušnost je bolja od žrtve

- A. Po čemu se Anino shvatanje bogoslužjenja razlikovalo od Saulovoga? (Vidi 1. Samuilova 1 i 1. Samuilova 15)
- B. Po čemu je držanje Nadava i Avijuda na bogoslužjenju ličilo na Saulovo? (Vidi 1. Samuilova 15. i 3. Mojsijeva 10!)
- C. Koje držanje treba razvijati na bogoslužjenju i zašto?

IV. Učiniti: Ne moja volja, nego tvoja

- A. Gde se krije najveće iskušenje da činimo svoju volju umesto da se pokorimo Božjim uputstvima?
- B. Šta treba da učinimo da bismo se usredsredili na Boga umesto na sebe na bogoslužjenju?

Sažetak: Kada je sledio Božje izričite odredbe na bogoslužjenju, Izrailj je bio nagrađen Njegovom prisutnošću. Oni koji su svoju volju i želje provodili umesto Božjih zahteva trpeli su teške posledice.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao za duhovno rasteenje: Biog nije neko zamišljeno biće koje mi možemo da oblikujemo po svojim željama i zamislama.

Postoje dinamički, zadovoljavajući načini bogoslužnja i služenja Bogu i načini kojima služimo sebi. Kada imamo bogoslužnje, uvek stavimo Boga iznad naših naših zamisli i mišljenja.

Samo za učitelje: Naglasi činjenicu da voleti Boga znači pokazati mu svoju ljubav poslušnošću i željom da mu ugodimo i volju da ustanovimo šta ta ljubav zahteva.

Mi svi smo verovatno imali iskustva kada su drugi naše mišljenje i želje tretirali kao nevažne. Da li ste ikada, na primer, bili upitani šta želite za rođendan i da ste onda dobili nešto što niste hteli ili nešto što je ta osoba izabrala samo zato što nije htela da troši svoje vreme ili da se potruđi? Kako ste se osećali? Svakako da vam je bilo važno da neko misli na vas, ali u tom slučaju nije bilo tako, zar ne? Koliko bi to bilo mnogo teže kada biste ustanovili da se tako ponaša osoba za koju ste mislili da vas voli i ceni?

U toku prethodnih sedmica smo razmišljali o značenju pravog bogoslužnja, bogoslužnja koje proizlazi iz srca koje je istinski odano Bogu i koje želi da sazna Njegovu volju. Ali, koliko puta zanemarujemo ono što On želi od nas i dajemo mu ono čega mi mislimo da se možemo odreći? Bog želi naše srce, dušu, um i poslušnost. Ništa manje od toga neće ga zadovoljiti.

Uzmi u obzir i ovo: Na koji način bi svojom poslušnošću mogao da pokažeš Bogu da ga voliš?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Naglasi činjenicu da voleti Boga znači odbaciti ono što Njemu nije ugodno. Ugoditi Bogu treba da nam bude važnije od svega ostaloga, čak i od uspeha u svetu.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Isaija i pokretna skala vrednosti (Razmotri tekst u Isaiji 5,18-23!)

Neki kažu da je stvarnost ono što preostaje i kada prestaneš da veruješ da postoji. Većina od nas je spremna da prihvati tu definiciju kada se radi o autobusu koji čekamo, o otrovnim pečurkama, o zmijama otrovnicama. Ako nekoga ujede zmija otrovnica koju je on proglasio neotrovnom, ništa se neće promeniti u njegovim izgledima na preživljavanje. Niko ne raspravlja ni o tome šta je gorko i šta je slatko, osim u različitim kulturama. Na primer, Kinezi smatraju da je ukus čaja sladak, dok ga mi smatramo gorkim. Ipak, reakcija na gorak ukus je nezadrživa, bez obzira na razlike u gledištima.

U praksi, dakle, nema mnogo rasprave o slatkome nasuprot gorkome, o svetlosti nasuprot tami. Ali šta je s dobrim i lošim, pravilnim i nepravilnim? Većina od nas ima lestvicu vrednosti, na kojoj nekog strašnog diktatora stavlja na jednu stranu, a nekoga sličnog majci Terezi na drugu. Skloni smo da delujemo u okviru te lestvice posebno ako to svi čine. Mi znamo razliku između dobra i zla, ali nešto ipak smatramo ne tako lošim. Imamo i svoj sistem opravdavanja postupaka ili njihovog previđanja.

U ovom tekstu prorok Isaija seče do same srži problema. Teško onima koji dobro zovu zlim i zlo nazivaju dobrim, što je razlikovanje koje bi nam se moralo činiti isto tako prirodnim kao što je razlikovanje svetlosti od tame. Zapazite da prorok ovde uopšte ne spominje ljude koji čine zlo. On govori o ljudima koji opravdavaju zlo ili odbijaju da priznaju da dobro i zlo uopšte postoje kao različite kategorije.

Uzmite u obzir i ovo: Odakle si dobio svoja merila, za bogoslužjenje ili za život? Zašto je tako važno da ona potiču od Boga umesto da se

temelje na onome što drugi misle ili čine, ili smatraju dobrim ili zlim ili ne tako zlim?

II. Poslušnost je mnogo važnija od rezultata (Prouči tkst u 4. Mojsijevoj 20,8-12!)

Mnogi čitaoci Biblije se pitaju zašto je Bog tako strogo kaznio Mojsija, prema opisu koji nam daju ovi tekstovi. Mojsije je bio odani vođa neposlušnog i nepredvidivog naroda. Suočavao se s teškoćama i užasima od kojih bi manje odlučan čovek pobegao bez oklevanja da e više nikada ne vrati. I posle svega toga, taj isti narod ga je optužio da ne zna šta čini ili da ih vodi u smrt. I tako je Mojsije udario stenu umesto da joj progovori. Pa, šta onda?

Osim toga, postigao je što je hteo! Voda je izašla iz stene isto onako kao što bi učinila da je Mojsije poštovao sve naloge. Ali, mi ne čitamo mnogo o gundanju i prigovaranju naroda neposredno posle toga. Mojsije ih je utišao. Pa, šta bi moglo da bude bolje?

Ovaj ishod pokazuje da Bog može učiniti da pozitivni rezultati prate zablude i neposlušnost! On je milostiv i gleda dugoročno. To ipak ne znači da mi možemo dozvoliti sebi da nas vode naši prohtevi i ambicije i raspoloženja – u životu, u službi ili na bogoslužnju – bez obzira na ono što je najbolje u Božjim očima. Bog će nam dozvoliti da postignemo rezultate uprkos našim propustima ili neznanju, ali očekuje od nas da učimo da postanemo slični Njemu. Mojsije je govorio s Bogom licem k licu, ali je morao da odgovara za svoje propuste. Mi treba da se trudimo ne samo da ustanovimo kako da postignemo svoje ciljeve, već šta je dobra i savršena volja Božja u Hristu Isusu.

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Posluži se sledećim pitanjima i vežbama da naglasiš potrebu da zatražimo Božje ruho pravednosti da bismo se pomirili s Bogom.

Pitanja za razmišljanje:

1. U 5. Mojsjjeva 33.5.26. Mojsije Izrailjce naziva poštenim ili pravednim narodom. Ali, mi znamo iz istorije koja je zapisana da su ti ljudi često ponašali koji uopšte nije ličio na pravedan. Od svih ljudi, Mojsije je morao da bude svestan te činjenice. Zašto ih onda naziva pravednima? Šta nam to govori o načinu na koji nas Bog gleda i o tome kakvi bismo morali da budemo?

3. Naša prirodna ljudska sklonost je da se usredsredimo na da neke grehe koje smatramo posebno odvratnima i za koje lično nismo odgovorni. To se posebno može videti u političkim akcijama koje povremeno potresaju zemlju. Međutim, u 1. Samuilovoj 15,22. nam je rečeno da buntovništvo – svako delo neposlušnosti Bogu – ima istu težinu kao i čaranje i vraćanje, najteži od svih greha. Št nam to govori o Božjim merilima i našim merilima, koja su često površna?

Pitanja za primenu:

1. Iako smo svi grešnici, Bog je spreman da nas gleda kao da smo pravedni. Kako bismo na najbolji način pokazali svoju zahvalnost Bogu što nas je prihvatio u Isusu Hristu?

2. Mi ne znamo sve okolnosti Nadavovog i Avijudovog postupka kada su prinostili „tuđ ogranj“ u 3. Mojsijevoj 10-1-3. Da li su bili arogantni i bogohulni namerno ili su mislili da čine dobro? Na kraju krajeva, poznavanje odgovora neće promeniti celu priču. Oni su stavljali svoje

rasuđivanje i svohja merila iznad Božjih. Kako se možemo sačuvati da ne učinimo to isto, iako u današnje svetu posledice nisu tako neposredne?

Samo za učitelje: Sledeće aktivnosti su zamišljene da nas pomognu da se usredsredimo na mnoštvo razloga koje imamo da bismo bili zahvalni Bogu za Njegovo vođstvo.

Kao hrišćani, verujemo Boga koji radi preko istorije i stvara istoriju. I ne samo da deluje preko istorije – one koja je opisana u Bibliji, u komentarima Biblije, i u udžbenicima – već i u našem vlastitom životu. Većina od nas verovatno smatra da nam Bog pokušava otkriti nešto posebno, iako ne na doslovan način.

Upitaj vernike da li su ikada bili svesni da im je Biog davao savete i uputstva šta da čine i kako da se ponašaju. Kako su reagovali? Da li su poslušali? Ili su zanemarili uputstva? Kakve su bile posledice?

Alternativa: Usredsredite se na bogosluženje. Priznaj da Bog raznim ljudima govori na razne načine, ali i da postoje određene karakteristike pravog bogosluženja koje navodi na poslušnost. Bez obzira na spoljašnje oblike, šta takvo bogosluženje treba da sadrži? Zapišite odgovore vernika u razredu. Šta ti odgovori otkrivaju o našem držanju prema Bogu? Prema bogosluženju? Prema nama samima?

Šesta pouka

Ključni tekst: Psalam 96,1.

Učenik će:

Saznati: Razmotri temu o bogoslužnju kakva se pojavljuje u Davidovim psalmima, ali u pesmama u Otkrivenju.

Osetiti: Gajiti osećanje pokajanja da bi se mogao ispuniti radošću zbog izbavljenja koje Hristos nudi.

Učiniti: Uputiti hvalu i slavu Bogu i sećati se svega što je On za nas učinio.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Nova pesma

A. Za koja dela oslobođenja je David hvalio Boga?

B. Iako je David mnogo grešio, u čemu je razlika između njegovog greha i Saulovog?

C. Zašto je važno pevati o onome što je Bog učinio za nas? O čemu treba da pevamo što će nas dovesti bliže Nebu i onome o čemu ćemo tamo pevati?

II. Osetiti: Sjrušenost i hvaljenje

A. Kako je Davida kajanje i tuga zbog greha koji je učinio dovela do pesama hvale?

B. Zašto je i za nas važno da napredujemo na isti način od izražavanja pokajanja do radovanja zbog izbavljenja Hristovom zaslugom?

III. Učiniti: Dostojno je Jagnje

A. Kojih pesama se sećate o svemu što je Bog za vas učinio i zašto baš njih?

B. Kako i kada izražavate svoju hvalu putem pesama? Kako biste mogli učiniti da pesme postanu važniji sastavni deo vašeg iskustva u bogoslužjenju i u privatnom i zajedničkom izražavanju?

Sažetak: Pesa je važan posrednik kojim izražavamo svoju skrušenost i potrebu, prisećamo se Božje dobrote, nudimo mu slavu i hvalu.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rasteenju: David se služio muzikom kao važnim sredstvom da istraži Božje duhovne istine i kao način da podeli s Bogom svoje emocije i usamljenost, izdajstvo i žalost zbog greha. Služio se muzikom i da izrazi hvalu, slavljenje, da prepozna Božja obećanja koja je zauzvrat dobijao.

Samo za učitelje: Pozovite svoje učenike u razredu se oslone na moć muzike da unese bogoslužbenu atmosferu. Ustražite njenu ulogu u prenošenju duhovnih pouka time što ćete raspravljati o ličnim iskustvima sa muzikom na bogoslužnju.

Početna aktivnost: Piter Rutenberg piše o blagodatima muzike: „Istraživanja u toku nekoliko poslednjih decenija su sve snažnije pokazivala da muzika, a posebno sviranje i pevanje muzike, pomažu da se mozak razvija potpunije i intenzivnije, posebno u toku ranih godina života. Muzika nas čini bistrijima, inteligentnijima, logičnijima, racionalnijima i sposobnijima. Ona poboljšava navike pri učenju i ocene na testovima. Ona gradi bolju svest o sebi i zajednici. Ona podupire opšte osećanje blagostanja i poboljšava kvalitet našeg života.... Najnovija istraživanja čak pokazuju da umetnost pevanja poboljšava imuni sistem.“

Muzika je iskustvo koje se doživljava celim telom, ona utiče ne samo na naša osećanja, već i na telo i na um. Ona može da pruži snažno i divljivo zajedničko iskustvo koje ublažava atmosferu, priprema naše srce za duhovne istine, i dovodi nas zajednički do susreta s Bogom. Nije nikakvo čudo da muzika ima vako važnu ulogu u bogoslužnju.

Uzmi i ovo u obzir: Razgovarajte u razredu o iskustvima s muzikom na bogoslužnju. U kojim trenucima su iskusili usku povezanost i razumevanje duhovnih istina preko muzičkog komada? Kako je muzika privukla njihovo srce Bogu? Kada je muzika stvorila radosnu atmosferu, atmosferu pobožnosti, strahopoštovanja, slavljenja, zajedništva u veri? Da bi prikazali te činjenice, pevajte ili svirajte muzičke komade koji prikazuju razne duhovne istine i bogoslužbenu atmosferu koju muzika može da stvori.

Pustite poznatu muziku na CD ili pozovite nekoga da peva poznatu pesmu, a onda je zajedno pevajte. Po čemu se iskustvo koje doživljavamo dok slušamo muziku razlikuje od iskustva prilikom

pevanja pojedinačno ili zajedno? Koje uloge oba doživljaja imaju na bogoslužjenju?

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Pomozite razredu da se upozna s načinom na koji je David upotrebljavao poeziju i muziku da odgovori na ono što je naučio o Bogu?

KOMENTAR BIBLIJE

I. Dečak pastir i muzičar

(Razmotri tekst u 1. Samuilovoj 16,6- 17,58. u razredu!)

Jesejev najmlađi sin David bio je odgovoran za ovce svoga oca i očigledno da ga otac nije smatrao dovoljno važnim ili odraslim da ga pozove na gozbu koju je pripremio u čast proroka Samuila. Samuilo je došao da pomaže Davida, ali je to učinio u tajnosti i to očigledno nije promenio Davidovo mesto u porodici; on se posle toga vratio svojim ovcama. Ali, slično Mojsiju koji je proveo 40 godina u pustinji s ovcama, ovo vreme je Davidu poslužilo kao priprema za vođenje Božjeg naroda.

Dok se David starao o ovcama, suočavao s opasnostima i izbavljao se iz nevolja, učio se hrabrosti, čvrstini, poverenju u Velikog pastira i pripremao da zauzme istaknuto mesto među plemenitim ljudima na Zemlji. I nije nikakvo čudo, jer su njegovi pratioci u tim usamljenim krajevima bili najplemenitiji koje Zemlja ili Nebo mogu da osiguraju. Dok je David razmišljao među planinama i bregovima, dolinama i potocima, izlascima i zalascima Sunca, gledao otiske i tragove Oca svetlosti i Autora svega što je dobro, svakoga dobroga dana, svakoga dana je dolazio u sve užu vezu sa svojim Stvoriteljem. Njegov um je stalno prodirao u sve veće dubine i sve novije teme kojima su se

nadahnjivale njegove pesme i budila muzika njegove harfe, i njegove pesme su odjekivale među bregovima kao da odgovaraju na radosne pesme anđela na Nebu. (PP 642)

Ovi trenuci su učili Davida mudrosti i ulivale mu pobožnost koja ga je učinila ljubimcem Boga i anđela. Dok je razmišljao o svom Stvoritelju, „skrivene teme su bivale rasvetljene, teškoće razjašnjene, zbunjenosti usklađene, i svaki zrak nove svetlosti izazovao je nove izlive radosti, slađe pesme odanosti, na slavu Bogu i Otkupitelju. (PP 642) Veliki deo muzike koju je David napisao u to vreme došao nam je kroz vekove preko knjige Psalama, da probudi ljubav i veru i odanost u našim srcima, da nas približi Stvoriteljevom srcu punom ljubavi.

Razmotri i ovo: U kojim prilikama je David pozivan da peva i da svira pred carem u Saulovom dvoru? Kako su atmosfera dvora i njegova služba caru opterećenom buntovništvom, gorčinom i očajanjem uticali na mladoga pastira kada se vratio svojim stadima, znajući da je idređen da sedne na Saulov presto? Gde je naučio da nađe snage u vreme teškoća? Prouči Psalme 37,40 i 41 i naći teme koje ukazuju na važne pouke koje je David naučio?

II. Pogrešiv, ali skrušen car
(Prouči Psalme 32 i 51 u razredu!)

David je imao snažan, poverljiv odnos s Bogom koji ga je vodio kroz godine bežanja od mržnje Saula, koja je godinama postajala sve snažnija. Međutim, ni David nije bio siguran od iskušenja.

Psalmi 32. i 51. opisuju njegov odgovor na njegov strašni pad u greh s Vitsavejom, ženom Urije, pošto je postao car. „I tako, u svetoj pesmi koja se morala pevati na javnim skupovima njegovog naroda, u prosutnosti dvora, sveštenika i sudija, knezova i ratnika, i koja će sačuvati sećanje na njegov greh, car Izrailja se sećao svoga prestupa, svoga pokajanja i svoje nade u oprostjenje zahvaljujući Božjoj milosti.“ (EGW, PP 725)

Iako je David u početku pokušao da prikrije svoj greh, idući u tome sve do ubistva, kada se jednom osvedočio, potrudio se da spreči druge da padnu u istu provaliju. Bilo mu je odvratna okaljanost koju je greh izazvao i on je čeznuo za čistotom koju samo Bog može osigurati, za razliku od Saula koji je mrzio posledice svoje pobune, ali ne i svoj greh. David je prepoznao koliko je dalekosežan gubitak samopoštovanja koje se gubilo i kako razorno deluje njegov uticaj na zlo među njegovim narodo, a posebno među njegovim sinovima. To je slomilo njegovo srce i njegove pesme opisuju da je shvatio da je njegova jedina nada da se obrati Bogu i ponizno prihvati Njegov sud koji ga je sustigao iz Njegove milostive i žalostive, ali pravedne ruke.

Razmotri i ovo: Kakve su bile posledice Davidovog greha? Kako je odgovorio na kaznu koju mu je Bog dodelio? Na primer, razmotrite okolnosti pod kojima su pomrla Davidova četiri sina. Kako je David odgovorio na tri od te četiri smrti? (Četvrti sin je bio ubijen posle njegove smrti!) Vidi 2. Samuilova 12-20 i 1. Carevima 1. i 2!

Samo za učitelje: Pozovi svoj razred da napišu muziku za najomiljenije stihove Psalama. To je izvanredan način na se nauče napamet reči.

Primena:

1. Dok čitate Psalme 32. i 51. neka vernici navedu pouke koje oni sadrže o skrušenosti, oproštenju i Božjoj milosti i pravedosti u postupanju prema našim sklonostima da padnemo u greh.
2. Kada je Gospod tebe izbavio od propasti? Zatraži od vernika da razmotre pesme izbavljenja u Psalmima 18,34,57 i 59. i neka navedu stihove s kojima se najviše izjednačuju do se sećaju kako ih je Gospod izbavio iz nevolja i propasti.

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Predloži svedeće ideje da bi pomogao razredu da primeni u praksi u toku sledećih dana i meseci ono što su naučili iz pouke.

1. Pozovi vernike u razredu da napišu svoje psalme u da ga komponuju muziku za njega. Neka podignu ruke onim koji žele da izvedu svoja dela u razredu sledeće sedmice.
2. Posetite svoje omiljeno mesto u prirodi i potražite nadahnuće za pisanje poezije o svom Stvoritelju.

Sedma pouka

Ključni tekst: Psalam 84,1.2.

Učenici će:

Saznati: Opisati široku lepezu osećanja i ličnih i zajedničkih sadržaja o kojima se govori u Psalmima.

Osetiti: Izjednačiti se s jadikovanjem i hvalama u pesmama koje su u stvari bogosluženje.

Učiniti: Poslužiti se idejama i zamislima Psalama da bismo se povezali sa Stvoriteljem, Sudijom, Žrtvenim Jagnjetom i Carem.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Pesmarica srca

A. Na koji način se Psalmi bave problemima koji nas muče pojedinačno ili kao Crkvu?

B. Od kakve je vrednosti baviti se raznim problemima i temama kao što su istorija, društvena nepravda, izdaja, zakon, stvaranje, i večni sud u pesmama na zajedničkom bogoslužnju?

II. Osetiti: Od jadikovanja do slavljenja

A. Na koji način Psalmi izražavaju najdublje uzvike srca? Zašto je tako važno lično se povezati s Bogom na tako blizak i potresan način?

B. Na koji način Psalmi osiguravaju važno sredstvo za zajedničko bogoslužjenje? Kako teme u Psalmima zbližavaju Crkvu i jačaju je u njenoj potrazi za zajedničkim odnosom s Bogom?

III. Učiniti: Slike i zamisli

Nije teško zamisliti kako su mnogi psalmi bili upotrebljeni u kontekstu službe u svetilištu zbog simbolike svetilišta koju sadrže. Međutim, kakvu važnu ulogu simbolika svetilišta ima u našem pojedinačnom i zajedničkom bogoslužjenju?

Sažetak: Psalmi izražavaju uzvike srca onih koji traže Boga svojim živim pozivima, obećanjima, blagoslovima, hvalama i slavljenjima.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Psalmi nam pomažu da razgovaramo s Bogom preko struktura i simbolike poezije, baveći se temama kao što su nepravda, izdaja, sud, i istorija ili da ga slavimo zbog Njegovih stvorenih dela, da uzvisujemo Njegovu vladavinu. Poezija i muzika su posebno prikladni načini za sticanje pojedinačnih i zajedničkih iskustava u biogoslužjenju.

Samo za učitelje: Posluži se sledećom vežbom da pomogneš razredu da istraži vrednosti poezije i verbalnog izražavanja u objavljivanju Božjih istina.

Početa aktivnost: Vilijam Vordsvort je definisao poeziju kao „spontani izliv snažnih osećanja: ona ima svoje poreklo u emocijama prikupljenima u opuštanju.“ Poezija je jezik sabijen u oblik koji se obraća našem srcu i umu s nekoliko reči. Veliki deo njene snage dolazi iz čulnih zamisli koje povezujemo s celim iskustvom. Na primer, kada Psalam 19,4-6. govori o Suncu koje kao ženik ustaje iz svoje bračne postelje mi dobijamo sliku Sunca kao snažnog, presrećnog čoveka, punog života i spremnog da zavlada svetom. Kada se ta slika poveže s Božjom Rečju, Njegovom silom, snagom, i slavom koje se šire po celom svemiru, zagrejavajući Zemlju svojim tihim veličanstvom, sveža nova slika o Bogu se javlja u našim osećanjima. Kada se ta slika proširi na opis Njegovog zakona, mi postajemo sposobniji da razumemo apstraktnu zamisao koji bi nam u nekim drugim kontekstima bila zastrašujuća i preteća.

Razmotri i ovo: Podeli svoj razred u pet grupa i dodeli svakoj grupi po nekoliko stihova iz Psalma 19,7-14. Zatraži od svake grupe da sačini sliku koja opisuje Božji zakon, kao što je izražen u njenim tekstovima. Zatraži od razreda da razmotri sve te slike i način na koji one obogaćuju naše razumevanje Stvoritelja kao zakonodavca.

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Jedan od načina da se predstavi sledeći materijal je da se podeli među pet grupa. Neka svaka grupa raspravlja o temi koja joj je dodeljena i da pronade u pesmarici pesmu koja ilustruje tu temu. Odredi dovoljno vremena svakoj grupi da iznese svoju temu. Možete izabrati simbole koji će predstavljati pojedine teme u Psalmima. Na primer, neka liust predstavlja prirodu, a neki muzički instrument može predstavljati slavljenje i hvaljenje i td.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Stvoritelj sveta prirode (Razmotri Psalme 65,104 i 139,13-18. u razredu!)

Svet prirode je mesto na koje često odlazimo da vidimo Božju prisutnost i silu. Pavle, u Rimljanima 1,20, priznaje da svako može da vidi Božje nevidljive atribute u stvaranju, i to ostavlja sve nas bez izgovora da nismo mogli upoznati Boga i odati mu slavu. Baveći se onim što je Bog učinio, i što se vidi u prekrasnim delima stvaranja, ispunjavamio se poštovanjem i strahopoštovanjem prema Božjoj stvaralačkoj sili, mi cenimo Njegov smisao za lepo i savršeno i radujemo se Njegovim velikodušnim darovima.

Prema Duhu proroštva, Hristos je, još kao dečak, voleo da prorovi svoje slobodne trenutke u prirodi, razgovarajući sa svojim Ocem, moleći se, proučavajući Pismo, pevajući hvalu. Nio e srećan, okružen prirodnim lepotama i blagoslovima. Kao da možemo da ga čujemo kako peva: „Kako je lepo Tvoje svetilište, moja duša čezne, da, čezne za dvorima Tvojim, Gospode! .... Čak i vrabac može da nađe sebi dom, i lastavica svoje gnezdo .... kraj oltara Tvojih, Gospode nad vojskama, Care moj i Bože moj!“ (Psalam 84,1-3)

Razmotri i ovo: Koji aspekti sveta prirode su najuticajni na tebe i koji te nadahnjuju da pevaš? Kako nabranje Božjih dela nadahnjuje našu veru?

II. Pravednost i sud (Razmotri Psalme 49,73,120 i 139. u razredu!)

Ponekad, neka prekrasna himna, kao što je Psalam 139, se prekida izlivom osećanja protiv bezakonika. Isto je tako uticajna i slika malog pastira koji se pretvara u ratnika, Davida koji peva prekrasne lirske stihove o Božjoj dobroti i prisutnosti, čak i na „krilima zore“ da se

onda iznenada prekine izlivom strastvenog gneva protiv bezakonika. On uzvikuje: „O, da hoćeš pobiti one, o Gospode, koji te mrze!“ (Psalam 139,19.21) A onda, u sledećem iznenadnom preokretu, David završava svoju himnu vatrenom molbom Bogu da ispita njegovo srce i da ukloni svako zlo koje se krije u njemu.

Izgleda kao da je David isto tako vatren u svojoj mržnji protiv bezakonika kao i u svojoj ljubavi prema Gospodu. Iako nam to može u prvi mah zasmetati, dobijamo i veliko obećanje da će Bog pravedno postupati i prema zlima. David nije pronalazio samo lepotu i mir u pustinji već i zaštitu u sigurnost protiv zla. On nije samo čeznuo za mirom i sigurnošću, već se trudio koliko god je to mogao da po uzoru na Boga udeli pravdu i sigurnost svakome u svom carstvu. David i drugi psalmisti su videli da kao Božje sluge mi se moramo poistovetiti s Njime u Negovom delu uklanjanja tlačenja, umesto da se izjednačimo sa zlima u njihovom delu uništavanja.

Uzmi u obzir i ovo: Šta se želelo kazati obećanjem da će pravda i sud biti udeljeni i zlima? Zašto je ta tema tako važna na našem zajedničkom bogoslužjenju?

III. Istorija

(Razmotri Psalme 78,106 i 114. u razredu!)

Bog je Mojsiju dao pesmu koju je morao da prenese narodu pre svoje smrti. Bila je to dugačka recitacija o tome kako je Bog izbavljao svoj narod, o njihovim mnogim pobunama, poukama koje su naučili o Božjem karakteru u toku godina svog lutanja pustinjom. (Vidi 5. Mojsijeva 31,15 – 32,47!) Drugom prilikom, posle povratka izgnanika u Jerusalim, Jezdra je proglasio post pokajanja, a Leviti su pevali sličnu pesmu o Božjim delima prema svom narodu (Nemija 9). U oba slučaja, Izrailj je stigao do kraja gorkog zatočeništva i izгона iz svoje zemlje, i stajao na raskrsnici obećanog novog početka. Bilo je to najbolje vreme da se govori o njihovoj istoriji.

Ove recitacije nisu bile priče o pojedincima; bile su to priče o tome kako su kao narod došli na mesto na kojemu se nalaze. Postojala je velika opasnost da zaborave šta je Bog učinio i pouke koje su naučili po tako veliku cenu. Neće više biti novih početaka, ukoliko te pouke ne budu sveže u njihovim mislima i srcima.

Uzmi u obzir i ovo: Zašto je tako važno da Božji narod i danas recitira svoju svetu istoriju u toku stoleća? Na kojem važnom pragu mi stojimo danas i zašto nam ove pouke iz istorije moraju ostati sveže u sećanju?

IV. Svetilište

(Razmotri Psalme 20,3; 141,2; 43,3.4; 84 u razredu!)

Upotreba simbolike svetilišta u Psalmima obogaćuje naše bogoslužjenje u svetinji nad svetinjama danas. (Vidi Jevrejima 10,19-22) Narod Izrailja, kao celina, nije imao pravo da ulazi u svetinju nad svetinjama u pustinji. Njima je bilo rečeno da samo zamišljaju šta se dešava kada sveštenik nosi krv žrtava, prolazi pored menore, svećnjaka, i stola s postavljenim hlebovima i kadionog oltara i štupa kroz zavesu pred kovčeg zaveta. Narod je mogao da vidi slavu Šekine iznad krova svetilišta i da zamisli kako se njihove molitve iznose pred Cara svemira, koji je došao da boravi među njima, ali zaštićeni od slave Njegovog prisustva. Isto tako i mi, u mašti, treba da sledimo Hrista iza zavesu u nebeskim dvorima dok predstavlja naše molitve Ocu, posreduje za nas i govori da smo Njegovi zbog krvi koju je za nas prolio, krvi koja nas očišćava od greha.

Uzmi u obzir i ovo: Kako naše razumevanje uloge koju je Isus imao u otkupljenju našeg spasenja svojom krvlju obogaćuje naše bogoslužjenje? Zašto je važno da pevamo o tom zadivljujućem odnosu?

V. Hvala i slava

(Razmotri Psalme 147,148,149 i 150. u razredu!)

Anđeli vole da objavljuju stalno iznova Božju svetost, Njegovu stvaralačku moć, Njegovu sveznajuću, savršenu pravednost i spasenje koje nam je pribavio, ali i Njegovu dostojnost da primi našu hvalu zbog blagoslova, slave, mudrosti, zašto zahvanost, čast i sila treba da pripadaju Njemu (Vidi Isaija 6,3; Otkrivenje 7,9-11!). Zaista, kada budemo došli na Nebo svi ćemo se okupiti oko Božjeg prestola i pevati o tome kako dobrog Boga imamo. Kakve li proslave!

Setite se grupnih proslava, kao što je ona kada je Marija povela pesmu posle izbavljenja kod Crvenog mora (2. Mojsijeva 15), ili Davidovog prenošenja kovčega u Jerusolim (2. Samuilova 6,12-22), ili kada je hor poveo Josafatovu vojsku u bitku (2. Dnevnika 20,20-28). Iako često slavimo Boga pojedinačno, koliko su radosnije ove grupne proslave izbavljenja! To je ista razlika kao da slavite svoj rođendan sami ili u društvu s porodicom i prijateljima. Ne samo da naše grupno bogoslužjenje i pesme jačaju naše zajedništvo i daju nam snažno, uzbudljivo osećanje zajedničke radosti.

Uzmite u obzir i ovo: Koje izbavljenje će imati istaknuto mesto u našim mislima kada se okupimo oko prestola Neba da pevamo hvalu Bogu?

KORAK 3 – PRIMENA

Samo za učitelje: Posluži se sledećim aktivnostima da praktično primeniš teme Psalama svojim učenicima u razredu?

1. Slušaj pesme koje su napisali vernici u razredu u toku prošle sedmice kao deo zadatka za prošlu sedmicu.
2. Koje iskustvo izbavljenja deli vaša zajednica? Razmatraj ta iskustva a onda podeli razred u dve grupe tekst psalma 107. Kako se osećate

kada zajedno čitate Pismo? Zašto je tako važno radovati se izbavljenju zajedno i zašto je to tako važan deo našeg zajedničkog bogoslužjenja?

3. Kako često se bavite raznim temama koje su predstavljene u Psalmima na svojim bogoslužjenjima? Kako biste vi kao razred mogli da iskoristite mogućnosti da u svojim crkvenim bogoslužjenjima koristite Psalme, poeziju i muziku i svoja lična iskustva?

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Predloži sledeće ideje da pomogneš svom razredu da pretvori u praksi ono o čemu raspravlja na proučavanju:

1. Napiši svoju verziju Psalma 136. koristeći se važnim zbivanjima iz tvog života. Podeli ideje ovog Psalma s članovima porodice kojiima sličnu životnu istoriju.
2. Izaberi pet Psalama koji se bave prirodom. Čitaj jedan od tih Psalama pre nego što ideš u šetnju i neka razmišlja o tome!
3. Koje posebno izbavljenje je doživela tvoja porodica? Planiraj nekoliko nekoliko aktivnosti da slaviš Božje izbavljenje u tvom životu,
4. Napiši neke slike o svetilištu u Psalmima u svetlosti „novog i živog puta“ koji se otvorio pred nama da se približimo Bogu i razmotri ih s vernicima u razredu.

Osma pouka

Ključni tekst: 1. Carevima 18,21.

Učenik će:

Saznati: Shvati da povodjenje za onim što je pravo u tvojim očima može da unazati tvoje pravo bogoslužjenje i kako je važno da budemo odani Božjim pažljivim i tačnim uputstvima.

Osetiti: Postani svestan nedovoljnosti bogoslužjenja koje počiva na osećajima umesto na jasnom „Tako reče Gospod!“

Učiniti: Odgovori na Ilijinu poruku o pokajanju, poslušnosti i istinskom bogoslužjenju.

Kratak pregled pouke:

A. Kako su Solomun i Jerovoam pokrenuli Izrailjce da krenu putem kompromisa? Kakve su bile posledice tog kompromisa u daljoj istoriji Izrailja?

B. Kako je Bog, preko Ilijine poruke na brdu Karmilu, pomogao Izrailju da ponovo razmotri bitne elemente pravog bogoslužjenja?

II. Osetiti: Prava odanost nasuprot izlivu osećanja

A. Koje su karakteristike izliva osećanja pokazali Valovi sveštenici na brdu Karmilu?

B. Kako je Ilija opisao pravu odanost?

C. Koje druge primere osoba koje su pokazale istinske emocije na bogosluženju možemo da pronađemo u Bibliji? Kada si ti osetio odgovarajuće emocije na bogosluženju?

III. Učiniti: Ilijin poziv

A. Zašto je Ilijina vest tako odgovarajuća za naše vreme?

B. Šta te Bog poziva da činiš u odgovoru na ovu poruku?

C. Koji je poziv upućen današnjoj Crkvi?

Sažetak: Kompromis između naših sklonosti i Božjih jasnih uputstava može nas odvesti u lažno bogosluženje, ali nas Ilijina poruka poziva na pokajanje, poslušnost i obožavanje jedinoga pravoga Boga.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Božji poziv traži od nas da ga volimo svime što imamo – srcem, dušom, umom i snagom.

Samo za učitelje: Pouka za ovu sedmicu istražuje opasnosti od bogosluženja s pola srca. Bez obzira da li neko skrene s puta prilagođavajući se svetovnim merilima ili da prihvati duhovnost oslobođenu biblijskih imperativa, duhovni kompromis uvek uništava vezu s Bogom. Prepričaj svojim rečima sledeći događaj:

Početna aktivnost: Neka prilično apokrifna priča govori o kompromisu. Naime, neka porodica iz Njujorka kupila je veliku farmu na Zapadu s namerom da uzgaja goveda. Kupili su zemlju, sagradili ranč, i započeli da ostvaruju svoj san. Nekoliko meseci kasnije, neki radoznali prijatelji su posetili porodicu i upitali buduće stočare da li su izabrali ime za svoj ranč. Ja sam voleo jedno ime, moja žena drugo, moj sin treće, a kćerka četvrto. Tako smo našem ranču dali sva četiri imena.

„Ali, gde nam je stoka?“

„Nijedno govedo nije preživelo žigosanje tako dugačlim žigom!“

Uzmite u obzir i ovo: Raspravljajte u razredu o razlozima za i protiv kompromisa na raznim područjima života, kao što su odnosi, politika, rad i slično. Upitajte učenike da vam pričaju o kompromisu koji su kasnije požalili!

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Cilj ovog dela proučavanja je da istražimo ljudsku sklonost da se udaljimo od Božjih smernica i kako da se borimo protiv te sklonosti. Na svakom nivou našeg hoda s Bogom dobijaćemo poziv da se odlobodimo nekih sklonosti, običaja, pravila, uverenja, mišljenja i slično. To je uski put koji vodi u večni život. U ovom delu pouke mi ćemo istraživati hrišćanski put.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Božji uslovi
(Razmotri tekst u 5. Mojsijeva 6,4-9.)

Deo pouke za ponedjeljak govori o podmukloj prirodi kompromisa, o nijansiraniom prihvatanju svetovnih normi, i o duhovnoj propasti koja obično prati takvo ponašanje. Bog je duboko svestan skrivene prirode zla, posebno prema onima koji prizivaju Njegovo ime. Možda upravo zato vrlo retko daje svoje blagoslove bez jasnih uputstava kako treba zadržati blagoslove.

Dok se Izrailj pripremao da uđe u Obećanu zemlju, Mojsije ga poziva da vole Boga svim srcem (5. Mojsijeva 6,5). U 5. Mojsijevoj 6,18. poziva na potpunu poslušnost „da bi vam bilo dobro“. Međutim, Mojsije razjašnjava Izrailjcima još neke druge činjenice:

*Biće blagosloveni ukoliko budu poslušni (5. Mojsijeva 6,24.25)

*Bog će održati svoj zavet ukoliko budete slušali Njegove zapovesti (5. Mojsijeva 7,12).

*Bićete uništeni ukoliko zaboravite Boga koji vas je izbavio i ako počnete služiti drugim bogovima (5. Mojsijeva 8,19).

*Vaša zemlja i stoka biće blagoslovena ako budete slušali Njegove zapovesti (5. Mojsijeva 11,13-15).

Spisak Božjih uslovnih obećanja je dugačak. Bog uvek razjašnjava svoje zahteve zato što zna da su grešna ljudska bića sklona da ih zaborave.

Uzmite u obzir i ovo: Pošto služimo Bogu koji ljubomorno čuva svetost svojih propisa, zašto treba da se veoma pažljivo upoznamo šta On zahteva od nas? Tekst u Delima 17,30. objašnjava da nas Bog ne smatra odgovornima za ono što ne znamo. Ipak, znajući da su Božji zahtevi bitne prirode, pošto služe kao zaštita protiv kompromisa sa zlom, protiv usklađivanja s njime, protiv sveta i njegovih puteva.

II. Znati i činiti
(Razmotri 1. Carevima 12,25-33!)

Slučaj Jerovoama otkriva izazove s kojima se ponekad suočavamo kada smo razapeti između znanja šta je pravo i činjenja onoga što je pravo. Pouka objašnjava da je Jerovoam sebe smatrao sposobnim da bude duhovni inovator koji neće biti vezan pravilima bogoslužnja koja je Izrailj dobio od svoga Boga (2. Mojsijeva 25-31!).

Jerovoamovo lažno bogoslužnje je bilo pokretano nečim mnogo opasnijim nego što bi se moglo misliti kada ga se površno posmatra. Duh proroštva kaže: „Jerovoamov najveći strah je bio da će u budućnosti srca njegovih podanika biti privučena vladaru na Davidovom prestolu. Mislio je da će, ukoliko pripadnicima deset plemena bude dozvoljeno da često odlaze u staro sedište jevrejske monarhije, u kojemu se službe u hramu i dalje obavljaju kao u dane Solomunove vladavine, mnogi biti u iskušenju da obnove svoju odanost vlastima koje vladaju u Jerusalimu.“ (PK 99)

Da li ste shvatili? Jerovoamov strah od odbacivanja, spojen da željom za vlašću i prestižom, uklonio je njegovu želju da služi Bogu. Često nisu pritisci spolja ono što nas navodi da odbacimo služenje Bogu; već nas mahinacije našega srca navode da sklapamo kompromise sa zlom.

Zapazite do koje mere je Jerovoam izopačio pravo bogoslužnje. Kao da ga je činjenica da je počeo da čini kompromise navodila da se nigde ne zaustavlja. Odveo je deset plemena u sve dublju provaliju idolopoklonstva iz koje se nisu mogli izvući ni posle stotina godina.

Razmotri i ovo: Ako vreme bude dozvolilo, zatraži nekoga u razredu da pročita tekst u Jeremiji 17,9. Zatraži od razreda da navede neke ključne reči i izraze u tom tekstu. Prorok Jeremija naglašava da je nepreporođeno ljudsko srce prevarno više svega. Oni nije samo zlo, već očajnički zlo! Tio je vtlo snažan izraz. On opisuje nešto beznadežno, nešto što pati od krajnje potrebe, što se nalazi u krajnjoj opasnosti od moguće propasti. Šta nam to govori o našem prirodnom stanju i o našoj sposobnosti da obnovimo sebe i da ponovo steknemo smagu? U čemu je naša jedina nada u obnovljenje?

III. Bogoslužnje kao život

(Razmotri tekst u Malahiji 3,18; Isaiji 14,13; i Matej 4!)

Pouka od srede i četvrtka bave se prilikama u kojima se mi kao ljudska bića nalazimo: u sukobu između Boga i Sotone. Osmovni problem sukoba je pitanje bogoslužnja. Imaj to na umu, to je bilo pitanje u početku sukoba, jer je Sotona izjavio: „Izaći ću na nebo, više zvijezda Božjih postaviću prijesto svoj; i sješću na gori zbornoj, na strani sjevernoj!“ (Isaija 14,13)

Ta Sotonina spremnost da uzdigne sebe i da sedne na presto našeg života je nešto što je Isus odbacio – najizrazitije u trenutku kada se suočio sa Sotonom u pustinji (Matej 4). Sotona je kušao Isusa da se pokori zahtevima svoje oslabljene ljudske prirode i da nahrani sebe. On ga je kušao da posumnja u reči svoga Oca da je zaista Njegov Sin (Matej 4,3). Ponudio je Hristu sva carstva ovoga sveta ako mu se bude poklonio. Isus je odgovorio poslušnošću Božjoj Reči, tri puta citirajući Bibliju, a posebno tekst u 5. Mojsijevoj 8,3; 6,16; 6,13.

Za Isusa nije bilo nikakve razlike između življenja i obožavanja Boga. Njegov život je bio život bogoslužnja, i svaki poziv na kompromis – čak i sa vlastitim oslabljenim telom, bio je doveden u pokornost Božjoj volji.

Razmotri i ovo: Na koje načine stvaramo lažnu dvostrukost u našem životu između Boga kojemu služimo i života kojim živimo? Na koji način se trudimo da razdelimo svoj način života pred Bogom? Koja su to područja na kojima možemo biti ranjeni i skloni kompromisu i kako da se sačuvamo od toga?

Za dalje raspravljanje: Ako vreme dozvoli, istraži šta to znači stvarno upoznati sebe i područja u životu koja su sklona kompromisu ili usaglašavanju sa svetom.

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Usaglašavanje i kompromis sa svetom često dovode do kriza. Navedi sledeća biblijska imena i pozovi razered da nabroji na kojim područjima živoa su bili skloni kompromisu:

Kajin, Samson, Jezavelja, Jakov, Ilija, Juda, David, Ahan

Razmotri i ovo: Na koji način ponekad pristajemo na kompromis što se tiče naših merila na istom području? Kakve su posledice?

Pitanja za razmišljanje:

1. Prema tekstu u Jeremiji 17,9. mi ljudi imamo problema da svojim pokvarenim srcem. Kako da se sačuvamo od kompromisa na području Božjih merila ako nam naše srce i priroda stoje na putu?

2. Psalam 119,9. objašnjava kako da očistimo svoj put: „vladajući se prema tvojim riječima“. Jedanaesti stih produbljuje ovu temu. Božja Reč u srcu nas sprečava da dozvolimo grehu da se ukoreni u našem srcu. Ako je Božja Reč dovoljno snažna da sačuva naš put, da nas sačuva od opasnih kompromisa, od pada, zašto, onda, nastavljamo da grešimo ako znamo šta je pravo?

Pitanja za primenu:

1. Kako naše pojedinačno hodanje s Bogom utoče na naše zajedničko bogoslužjenje? Da li dolaziš pred Boga da nešto tražiš od Njega ili dolaziš da mu nešto ponudiš?

2. Ova pouka se bavi i etničkim uticajima koji ponekad preovladavaju u našem bogoslužjenju. Šta možeš učiniti da bi

pomogao svojoj crkvi da izbegne opasnost od ljudskih uticaja na našem bogoslužjenju?

Pitanja za svedočenje:

1. Koju vrstu primera ste dužni svojim susedima, prijateljima, članovima porodice, saradnicima i tako dalje? Postoji li neka razlika između vašeg ispovedanja vere i života kojim živite? Ako je tako, kako se to može promeniti?
2. Šta je važnije i zašto – život koji se živi u poslušnosti Bogu ili život koji se živi u poslušnosti Bogu zajedno s javnim ispovedanjem vere i hvale?

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Neka se vaši učenici u razredu sete nekog područja u životu na kojemu ne slede potpuno Božje zapovesti. Posle toga odredi neko vreme za tihu molitvu. Pozovi svakog učenika da zatraži od Boga snagu da pokori to područje svoga života Bogu. Završi molitvom zahvalnosti.

Deveta pouka

Ključni tekst: Mihej 6,7.8.

Učenik će:

Saznati: Opiši srž onoga što Bog traži od nas pre nego što može da prihvati našu službu i naše bogoslužjenje.

Osetiti: Učestvuj u Isaijinom osećanju nedostojnosti, njegovoj čežnji za očišćenjem, i njegovoj želji za službi dok je stajao pred Svemogućim, svetim i slavnim Bogom.

Učiniti: Delovati pravedno, voleti milost i hodati ponizno pred Bogom.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Bog otkriva licemerje

A. Iako je sam Bog ustanovio mnoge rituale prilikom bogoslužjenja, šta je u ponašanju Izrailja i njihovom načinu života često doprinosilo da ti Bogom ustanovljeni rituali potnu besmisleni?

B. Šta u našem ponašanju pokazuje da smo zaista pokajnički raspoloženi i poslušni Bogu kada dolazimo pred Njega na bogoslužjenje? Zašto je služenje bližnjima u njihovom siromaštvu i nevoljama neophodan sastavni deo bogoslužjenja?

II. Osetiti: Teško meni!

A. Kako nas stvarno priznavanje Božje slave, stvaralačke snage i otkupiteljske ljubavi navodi da se osećamo u Njegovoj prisutnosti?

B. Kako treba da se ponašamo dok se odazivamo na Božji poziv u službu i na Njegovu prisutnost?

III. Učiniti: Pravda, milost i skromna služba

A. Šta svakoga dana treba da činimo za one koji žive poed nas?

B. Na koji način možemo da podupremo crkvu u njenoj službi lokalnoj i svetskoj zajednici?

Sažetak: Ako zaista osećamo Božju prisutnost, zatražićemo, kao nekada Isaija, očišćenje svoje duše. Tada možemo prihvatiti Njegov poziv da ponizno boravimo s Njime, da služimo svima koje nam je stavio u blizinu u pravdi i milosti punoj saučešća.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Duhovno preobraženje nije potpuno ukoliko svakodnevni život ne mosi pečat Hristovog karaktera. Kada religija glave postane religija srca, ruku, nogu; kada ispovedanje vere postane delovanje vere, tada možemo govoriti da imamo Hristov karakter.

Samo za učitelje: Prepričaj sledeće reči svojim rečima! Vernici će verovatno prihvatiti istinu da izvršavanje istine može da promeni nečije mentalno shvatanje istine.

Postoji tajna dinamičnog življenja koju mnogi govornici pokušavaju da prenesu svojim slušaocima. Iako u industriji reklame ima mnogo toga što istinito zvuči iako je vrlo plitko, ova činjenica ostaje istinita. O čemu se radi? Fizički akt izvršavanja nečega može da promeni nečiji pristup tome.

Usvajanje ove istine odvaja velike atletičare od ostalih, spektakularne pobjednike od talentovanih učesnika. Svi oni koji postignu uspeh u bilo kojem poduhvatu znaju da se veličina može zahvaliti samo teškom radu i trajnom naporu. Raditi istrajno na nečemu znači zanemariti svoja osećanja i posvetiti se postizanju svoga cilja. Upravo tu dolazi do izražaja „zakon rada“. S vremena na vreme, čovek se oseća nespreman da koristi svoje sposobnosti. Ali, ako nastavi da ide napred i nastavi da radi, negativno držanje se gubi. Napor pomaže da se promeni mentalno stanje.

Razmotri i ovo: Upitaj vernike da li veruju da „zakon rada“ zaista deluje. Prenesi raspravu na duhovno područje. Na koji način se uspostavlja veza? Kakvu ulogu je zakon rada imao u Isusovom životu (Jovan 8,29)? Kako ponavljanje dobrih dela pomaže da se menja i naša psiha?

KORAK 2 – ISZRAŽI

KOMENTAR BIBLIJE

Samo za učitelje: Kao što naša pouka pokazuje, starozavetni proroci su imali zadatak da objave skrivene i ne tako skrivene grehe naroda koji je tvrdio da služi pravome Bogu.

I. Pogled odande
(Razmotri tekst u Isaija 6,1-8; 1. Samuilova 16,7; 2. Dnevnika 16,9!)

Pouka za ponedjeljak iznosi jedan od najlepših delova Biblije: Isajin razgovor s Bogom (Isaija 6,1-8). Iz teksta postaje jasno da Bog poznaje Isaiju i narod mnogo bolje nego što oni sami poznaju sebe. Isaija vidi kako se kudaju niti njegovog života kada mu Bog pokazuje kakav je u stvarnosti.

Božje ispitivačko oko videlo je stvarno stanje Adama i Eve posle pada u greh, iako su ga i oni sami jedva shvatali (1. Mojsijeva 3,11). Kada je Samuilo odabrao Elijava, najstarijeg Jesejevog sina, da bude car, Bog ga je podsetio da gleda dublje od spoljašnjosti, u srce (1. Samuilova 16,7). Kada je Asa, car Izrailja, sklopio savez s Ben-Adadom iz Sirije, Bog mu je poslao ovu prodornu poruku opomene: „Jer oči Gospodnje gledaju po svoj zemlji, da bi pokazivao silu svoju prema onima kojima je srce cijelo prema njemu.“ (2. Dnevnika 16,9)

Car David je postavio ovo pitanje: „Kuda bih otišao od duha tvojega? I od lica tvojega kuda bih utekao?“ (Psalam 139,7) To je bila stvarnost koju je David morao da nauči na prvom mestu posle svog greha s Vitsavejom (2. Samuilova 12). Kao Božji sledbenici, moramo da razumemo da nikakva samoobmana ne može da promeni stvarnost o tome ko smo mi u stvari. Bog nas vidi kakvi smo stvarno: grešnici nesposobni da se opravdaju. Svako sakrivanje je uzaludno.

Uzmi u obzir i ovo: Zašto smo skloni da se plašimo Božjeg svevidećeg oka? Kako da osetimo Božju prisutnost u svako vreme tako da to shvatanje preobražava način našeg života?

II. Pokajanje, oživljavanje i reforma
(Razmotri Mihej 6,8; Rimljanima 2,4; Jovan 6,44)

Stari rabini su gledali Božji zakon i otkrili u njemu 613 propisa. Ovih 613 propisa su u Psalmu 15 smanjeni na 11 načela, a u Isaiji 33,15. umanjani na 6 zapovesti. U Miheju 6,8. Bog sabira 613 propisa u tri kratka zahteva, koji se mogu ovako prevesti: budi pravedan u svemu

što činiš; budi ljubazan, pun saučešća i veran; živi životom poniznosti i pokornosti Bogu.

Da bismo proveli u život istinu iz Miheja 6,8. moramo radikalno preurediti svoj život i prioritete. Do ove promene može doći jedino ako prihvatimo Božji poziv na pokajanje, obnovljenje i reformu. Istinsko pokajanje je pobožno žaljenje zbog greha i odbacivanje greha (Rimljanima 2,4; Jezekilj 18,30-32). Pravo obnovljenje se pokazuje obnavljanjem duhovnog života (Psalam 85,6; Isaija 57,15; Rimljanima 6,11). Reforma je preuređenje prioriteta, promena ideja, navika i običaja (Filipljanima 1,9.10).

Ovo preobraženje je Božje delo. Rimljanima 3,11. objašnjava da nijedan od nas ne traži Boga. Bog traži nas. Kada dođemo s Njemu, to je samo odgovor na Njegovo božansko traženje. U Jovan 6,44. Isus naglašava da niko ne dolazi s Njemu ukoliko g Otac ne privuče. Sve dok nas Bog ne preobrazi biće razlike između onoga što govorimo i onoga što činimo.

Razmotri i ovo: Bog traži sledbenike koji će mu se klanjati u duhu i istini (Jovan 4,21-23). Na koji način pokajanje, obnovljenje i reforma nam pomažu da slavimo Boga u istini? Kako nam pomažu da živimo po istini?

III. Uzeti svoj lek

(Razmrti tekst u Isaija 58,1-10; Luka 9,23; Luka 22,31.32)

Strašna proročanstva starozavetnih proroka nisu se smela zanemariti. Radilo se doslovno o životu i smrti. Ipak, Izrailj i Juda su imali pravo izbora. Mogli su izabrati da nastave da greše, ili da se pokaju. Pokajanje i poslušnost Božjim zapovestima zahtevaju samoodricanje (Luka 9,3).

Ponekad, kada nam Bog pokaže naše grehe, nama je teško da prihvatimo svoje stanje, našu potrebu za Njime. To se nikada nije pokazalo tako jasno kao u Petrovom životu. Zapazi da Luka 22,31.32.

kada Isus govori Petru da ga đavo traži da ga samelje kao pšenicu, otkriva da Petar oholo odgovara: „S tobom gotov sam i u tamnicu i u smrt ići!“ Nije bio svestan svoje slabosti, ali Isus jeste. Ne samo da se Isus već molio za njega, već je prorekao da će Petar jednoga dana biti toliko obraćen da će njegov život potpuno pripadati Bogu (Luka 22,32).

Uzmi u obzir i ovo: Božje predznanje znači da On zna sve o nama (Psalam 139). Kako je lepo znati da nas Bog ne samo poznaje, već nam pruža i priliku da živimo u poslušnosti Njemu. Na koji način je Bog preko Hrista zadovolji svaku našu potrebu, čak i one kojih nismo bili svesni?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Pozovite učenike da odgovore na sledeća pitanja. Namera je da svako sebe pažljivo ispita.

Pitanja za razmišljanje

1. Kako se ponašaš kada Bog zatraži od tebe da promeniš svoje ponašanje na nekom području tvog života? Zašto?
2. Kada bi mogao da povučesh neku svoju odluku donesenu protivno Božjim uputstvima, koja bi to bila i zašto baš ta?

Pitanja za primenu:

1. „Delo svakog čoveka će biti ispitano pred Bogom i proglašeno vernim ili nevernim. Pored svakog imena u nebeskim knjigama sa strašnom tačnošću biće zabeležena svaka pogrešna reč, svako sebično delo, svaka neispunjena dužnost, svaki tajni greh ... Nebeske

opomene ili ukori zanemareni, uzaludno potrošeni trenuci, neiskorišćene prilike, uticaj na dobro ili na zlo, sa svojim dalekosežnim posledicama, sve je to zapisamo rukom anđela zapisničara." (EGW, GC 482) Saznanje da je svaki trenutak, dobar ili loš, zapisan zaista je teško, posebno ako propušteni trenuci i neiskorišćene prilike nadmašuju dobre. Takva otrežnjujuća pomisao je dovoljna da doprinese da i onaj najverniji vernik izgubi svaku nadu u Nebo. Ali, mi možemo da budemo zahvalni što je Nebo došlo na Zemlju tako da se i dalje možemo nadati Nebu – imati nadu koja je uzela ljudski oblik i umrla za svakoga od nas, za sve grehe koji su zapisani protiv nas. Izvan Hristovog oprostjenja svih naših pogrešaka iz prošlosti i Njegove blagodati koj nas osposobljava da živimo u skladu s Njegovom voljom, nema ništa dobrog u nama. Prema tome, kako bi nas pitanje „Kako bih želeo da izgleda izveštaj o mom životu? - moglo nadahnuti da vodimo svoj život?

2. Kada bi vas neko pozvao da završite sledeći tekst, šta biste napisali: „Osnovna smetnja mom zajedništvu s Bogom je ....“

Pitanja za svedočenje:

1. Većina hrišćana bi verovatno kazala da je objavljivanje radosne vesti o spasenju u Hristu Isusu srž poruke koju treba da objavimo svetu. Kada je pravo vreme da nevernima objavimo Božju zapovest i Njegove zahteve? Kada nije takvo vreme? Zašto?

2. Tekst u Mateju 7,1.2. nas opominje da ne sudimo drugima. „Jer kakovijem sudom sudite, takovijem će vam se suditi; kakvom mjerom mjerite, takvom će vam se mjeriti!“ Kako, onda, da se približimo bratu ili sestri koji tvrde da slede Hrista iako žive u otvorenom grehu? Kakva posebna uputstva su nam ponuđena u Mateju 18,15-17?

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Razmotri sledeću etičku dilemu s vernicima u razredu i zatraži njihove odgovore. Cilj ove vežbe je da se ispitaju izazovi ispoljavanja naše vere u svetu koji joj se protivi.

1. Nalazite se u prodavnici i vidite ženu koja je par čarapa stavila u svoju tašnu. Sudeći prema njenoj odeći, žena prolazi kroz teške trenutke u životu. Hoćeš li je prijaviti?

2. Vodiš neko sirotište i imaš finansijskih problema. Prodavac automobila ti nudi na poklon auto vredan 15 hiljada, pod uslovom da prijaviš da si dobio poklon vredan 30 hiljada, tako da bi on dobio poreske olakšice. Tebi je auto neophodan, i time bi učinio da se i deca bolje osećaju. Hoćeš li primiti poklon pod tim uslovima?

Deseta pouka

Ključni tekst: Nemija 1,5-7.

Učenik će:

Saznati: Objasni kako je sklonost da se usaglasimo sa svetovnim očekivanjima razorno delovala u istoriji Božjeg naroda.

Osetiti: Čezni da nepokolebljivom vernošću i odanošću Bogu, kao što su je pokazali Sdrah, Misah i Avdenago.

Učiniti: Uživi se u grešno stanje Božjeg naroda, podižući druge u Božju prisutnost putem posredničke molitve.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Opasnost usaglašavanja

A. S kojim iskušenjima da se usaglase s lokalnim kulturnim i društvenim očekivanjima se suočio Danilo, zajedno sa svojim drugovima?

B. Na koji način su izrailjske starešine izneverile svoje odgovornosti da usmeravaju Izrailja pravom bogoslužjenju?

C. Koje starešine su dovele u opasnost svoj život da bi posredovale za Izrailja i navela narod na pokajanje i poslušnost?

II. Osetiti: I da me ubiju!

A. Kako su se držali Sedrah, Misah i Avdenago kada su se suočili s Navuhodonosorovim zahtevom da se poklone njegovom liku?

B. Kako treba da se mi držimo kada se suočimo sa sličnim iskušenjem?

III. Učiniti: sagrešili smo

A. Kako su Danilo i Nemija, obojica pobožni ljudi u progonstvu, izjednačili sebe u svojim molitvama s gresima svoga nevernog naroda?

B. Koje slične molitve bi trebalo da danas upućujemo Bogu za svoje porodice i za svoju crkvu?

Sažetak: Iskušenje da umanje svoju budnost u Božjoj službi i da se usaglase sa svetovnim običajima dočekalo je izgnanike kada su se vratili u Jerusolim. Slična iskušenja prete i danas nama. Priznanje, pokajanje i poslušnost su i dalje uslovi za Božju prisutnost u Njegovom narodu.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rasteenju: Bog je omogućio obnovljenje i preobraženje ljudskih duša, time što ih je preko Hrista pomirio sa sobom.

Samo za učitelje: Učenici će sigurno prepoznati ovu priču kao događaj koji je sedmicama držao u napetosti celi svet krajem 2009. i početkom 2010. godine. Cilj je da se ispitaju mogućnosti obnobljenja u svetlosti prestupa jedne strane.

Tajger Vuds. Ime koje je nekada bilo sinonim vrhunskog golfa postalo je sinonim bračne nevere. Preobražavanje je započelo nezgodom u rano jutro i brzo se pretvorilo u jedan od najbržih padova jedne sportske ikone u modernoj istoriji sporta. Skoro preko noći, Vuds se preobrazio iz savršenog golfera i porodičnog čoveka u društvenog prognanika. Zašto? Prekršio je svoj bračni zavet s nekoliko žena.

Osuda je bila brza i surova. Ljudi su teoretizirali i filozofirali oko njegovog mentalnog zdravlja. Izgubio je bezbrojne prednosti. Drugi su se pitali kako je mogao da prevari tako lepu ženu, da se ništa ne kaže o deci. Kako je čovek za kojega se činilo da ima sve mogao da donese tako pogrešne odluke?

Razmotri i ovo: Zaokupljeni ispitivanjem Vudsovih grešaka samo se malo ljudi potrudilo da ispita svoj život. Samo retki hrišćani razmišljaju o posledicama svojih nevernosti Bogu koji nikada nije pogrešio protiv njih ili im učinio ikakvu štetu. Zašto Bog čezne da nas vrati sebi iako smo tako teško grešili protiv Njega?

KORAK 2 – ISTRAŽI

KOMENTAR BIBLIJE

Samo za učitelje: Dublja od grešnikovog greha je Božja ljubav prema grešniku. U ovom delu proučavamo Božje napore da sovede svoju zalutalu decu – nekadašnju i sadašnju – natrag u zajedništvo sa sobom.

I. Drugi hram

(Razmotri Jezekilj 8 i 1. Korinćanima 6,19.20!)

Katalog bezakonja koji je Bog pokazao Jezekilju morao mu je izazvati veliku nelagodnost. Ne samo da su Izrailjci slavili lažne bogove, već su te bogove postavili u blizini jedinoga pravoga Boga. Da bismo shvatili kako daleko je narod otišao u svom bezakonju treba da pročitamo tekst u 5. Mojsijevoj 6,4-9. koji govori o slavljenju pravoga Boga. Tekst u Jezekilju 8,16. je posebno težak. Prorok vidi 25 ljudi koji su svoja leđa okrenuli hramu tako da mogu da se klanjaju Suncu.

Pošto je Božji narod ispunio Božji zemlajski hram lažnim bogovima, šta bi se moglo kazati i hramu njihovog tela? Apostol Pavle jasno goori da su naša tela hram Svetoga Duha (1. Korinćanima 6,19) i da ne pripadamo sebi. Petar nas podseća da se „propadljivijem srebrom i zlatom ne iskupiste iz sujetnoga svoga življenja .... ngo skupocjenom krvlju Hrista, kao bezazlena i prečista Jagnjeta.“ (1. Petrova 1,18.19). Ako su starešine naroda upale u tako otvorenu pobunu protiv Boga, kako je izgledao njihov unutrašnji život?

Uzmi i ovo u obzir: Isus je rekao: „Ništa nema što bi čovjeka moglo opoganiti da uđe spolja u njega, nego što izlazi iz njega ono je što pogani čovjeka.“ (Marko 7,15) Kako je počeo otpad u Judi: javnim pokazivanjem pobune ili privatnim kompromisima na području vere? Koju pouku možemo izvući iz Judinog iskustva?

II. Naš problem sa Sotonom

(Razmotri tekst u Ageju 1; Zahariji 1,1-6; i Zahariji 3!)

Ukoliko to niste znali, mi ljudi imamo problem sa Sotonom. Đavo nam nikada neće dozvoliti da jednostavno ušetamo u Gospodnje ruke. Kao što smo već proučavali u toku ovog tromesečja, Sotona želi da mu se klanjamo (Isaija 14,13), a to želi i Bog (Otkrivenje 12,7). To je i

razlog što je Sotona grozničavo radio da odloži izgradnju jerusalimskih zidina i Gospodnjeg hrama. Upravo to je i razlog što se trudi da nas spreči da živimo potpuno po Božjoj volji. Kada bi se to dogodilo značilo bi da on više ne uživa našu odanost niti je predmet našeg obožavanja.

Prorok Zaharija je dobio jasan uvid u to stanje u Zahariji 3, uvid u pravu prirodu našeg neprijatelja. U Božjoj prisutnosti, Sotona je stajao spreman da optuži Isusa, poglavara sveštenučkoga. Međutim, Bog je posredovao: „A Gospod reče Sotoni: Gospod da te ukori Sotono, Gospod da te ukori, koji izabra Jerusalim. Nije li on kao glavna istrgnuta iz ognja?“ (Zaharija 3,2) Bog je naredio svom anđelu da skine Isusu njegove prljave haljine, simbol njegovog bezakonja, i da ga odene u čiste bogate haljine (Zaharija 3,4)

Isus, sin Josedekov, predstavlja izmučeni, umorni i nevoljni Božji je narod posle izgnanstva. Nisu bili nešto dobro na oči, ali ih je Bog voleo i želeo da ih vrati sebi. Zaharijevo viđenje ukazuje i na Isusovu žrtvu, koja je uklonila naše bezakonje i odenila nas Njegovom pravednošću (1. Korinćanima 1,30; 2. Korinćanima 5,12; Rimljanima 4,22-25). Ovaj prizor otkriva srž evanđelja.

Uzmi u obzir: Prognanici koji su se vraćali imali su problema da se usredsrede na Boga i na Njegove zapovesti. Agej objašnjava da su se borili da steknu zemaljska blaga koja nikada nisu mogla da zauzmu Božje mesto. Šta znači biti u svetu, ali ne biti od sveta? Kako bismo mogli da živimo uspešno na taj način? (Jovan 17,16.17)

III. Dobili smo službu

(Razmotri tekst u Nemija 1 i 2. Korinćanima 5,18-21!)

Nemijina ljubav prema vraćenim prognanicima predstavlja nadahnuće za sve nas. Kao što pouka naglašava, ne samo da je osećao njihov bol (Nemija 1,4), već im se pridružio u njihovim patnjama. Nemija je zatim uputio molitvu Bogu da otvori put za njega da ide i da im pomogne.

Još otkako je Kajin zapitao: „Zar sam ja čuvar brata svojega?“ (1. Mojsijeva 4,9), pitanje naše odgovornosti za našu braću i sestre odjekuje kroz vreme. Božji odgovor je glasan i potvrđan. Apostol Pavle opisuje tu stvarnost u 2. Korinćanima, kada opravdava svoje apostolstvo. Bog koji nas je pomirio sa sobom preko Hrista, poziva nas da mu pomognemo da pomiri i druge (2. Korinćanima 5,18). „Tako smo mi poslani umjesto Hrista, kao da Bog govori kroz nas, molimo vas u ime Hristovo, pomirite se s Bogom!“

Razmotri i ovo: Zapazite da Bog ovde preuzima inicijativu da bi pomirio ljudski rod sa sobom. Isaija 59,1.2. objašnjava da je greh izazvao odvajanje, provaliju, u prirodnim odnosima koji su morali da postoje između Boga i čovečanstva. Kako ta provalija utiče na naše bogoslužjenje?

KORAK 3 -RIMENA

Samo za učitelje: Posluži se sledećim pitanjima da pozoveš na dublje razmišljanje i raspravu o Božjim naporima da pomiri sa sobom grešna ljudska bića. Jasna je činjenica da mnogi radije biraju da budu izgubljeni nego da prihvate Božju ponudu oprostjenja i obnovljenja.

Pitanja za razmišljanje:

1. Tekst u Rimljanima 12,2. kaže: „I ne vladajte se prema ovom svijetu, nego se promijenite obnovljenjem uma svojega, da biste mogli kušati koja je dobra i ugodna i savršena volja Božja.“ Uzimajući u obzir nasleđene i stečene sklonosti ka zlu sa kojima se mnogi među nama bore, kako je moguće da Bog pokušava da nas preobrazi?
2. Pouka za ovu sedmicu spominje čudesno izbavljenje trojice jevrejskih mladića iz Navuhodonosorove užarene reći. Kada ste poslednji put doživeli da vas Bog izbavi iz neke teške nevolje?

Pitanja za primenu:

1. Ponekad sloboda može da predstavlja veliki izazov, kao što se videlo u životu Jevreja posle izgranstva. Objasnite šta je apostol Pavle želeo da kaže sledećim tekstom: „Jer ste vi, braćo, na slobodu pozvani; samo da vaša sloboda ne bude na želju tjelesnu, nego iz ljubavi sluđite jedan drugome.“ (Galatima 5,13)

2. Kakav uticaj razmišljanje Isusa Hrista ima na naše mentalno blagostanje, našu sposobnost da shvatimo, cenimo i slušamo Božja naređjenja (2. Korinćanima 3,18)?

Pitanja za svedočenje:

1. Kada su se vraćeni izgranici zaustavili u izgradnji jerusalimskih zidina i Gospodnjeg hrama, kakvu poruku su time poslali okolnim narodima? Kako je Nemija uspeo da nastavi napore da se zidine završe?

2. Agej 1 objašnjava da je Božji narod stavio sebe ispred Boga i da upravo zato ništa od onoga što su činili nije uspevalo. Mnogi ljudi u zapadnom svetu su prihvatili pogrešno mišljenje da im više stvari donosi i više sreće. Kako bi takvim ljudima mogao objaviti istinu iz prvog poglavlja Knjige proroka Ageja?

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Ove semice pouka raspravlja o Božjim porukama koje su upućene Jevrejima koji su se vratili iz ropstva. Aktivnost koja sledi treba da učini da te poruke postanu mnogo stvarnije vernicima u razredu.

Ako bi trebalo da napišete pismo upućeno grupi ljudi koji su otpali od istine ili zaboravili svoje božansko zvanje, šta biste im kazali? Kakvu vrstu dokaza ili iskustava biste naveli da bi potvrdili svoju poruku? Napišite pismo kao razred imajući na umu da treba da budete puni ljubavi i ohrabrenja koliko god je to moguće.

Jedanaesta pouka

Ključni tekst: Jovan 4,23.

Učenik će:

Saznati: Objasniti kako Hristova služba i primer osvetljavaju temu pravog bogoslužjenja, nasuprot lažnom bogoslužjenju koje se danas obavlja.

Osetiti: Prepoznati srž svega što znači klanjati se Bogu u duhu i istini.

Učiniti: Ići dalje od vidljivih rituala i oblika i piti obilno sa izvora žive vode koju je Isus obećao da će nam dati ako rastemo u svom odnosu prema Bogu i u svom bogoslužjenju.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Hristos i bogoslužjenje

A. Kako je Marijina molitva priznala posebnu priliku ispunjenja Božjih obećanja Njegovom narodu?

B. Kako je Isus odredio granice pravog bogoslužjenja u toku svog kušanja u pustinji?

II. Osetiti: U duhu i istini

A. Kako je žena Samarjanka pokušala da iskoristi razlike u načinu bogoslužjenja da bi zaobišla otkrivenje koje joj je Hristos dao? Na koji način bismo i mi danas mogli pokušati da to učinimo?

B. Šta je Isus proglasio formulom pravog bogoslužjenja?

C. Šta treba učiniti da bismo se klanjali Bogu tako da mu bude ugodno?

D. Kako održavamo ravnotežu između duha i istine na našem bogoslužjenju?

III. Učiniti: živa voda

A. Šta treba da činimo da bismo obilno pili žive vode koju Isus nudi?

B. Koju ulogu živa voda ima u pravom bogoslužjenju?

Sažetak: Svojim primerom, Hristos je naglasio potrebu da Bog bude prvi u našoj službi i našem poštovanju i važnost da Bogu služimo duhom i istinom.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rasteñju: Kada provodimo vreme proučavajući Hristove priče, mi otkrivamo pravi predmet našeg bogoslužjenja, a ujedno otkrivamo i sve što je On rekao o bogoslužjenju.

Samo za učitelje: Prikupite zbirke svega što su ljudi učinili da omalovaže Isusa na razne načine. Ako bude moguće, donesite neke primerke u razred da posluže kao predmet rasprave ili kopirajte neke primere takvih nastojanja sa Interneta. Zbirka treba da sadrži majice sa Hristovim likom, muziku, ili primere da se ljudui koriste Isusom da bi postigli neke trgovačke ili političke ciljeve. Pozovite vernike u razredu da ne budu osuđivački raspoloženi prema onome što drugi vernici smatraju prihvatljivim. Umesto toga, usredsredite se na primere koji izgledaju otvoreno komercijalni ili na drugi način trivijalni. Navedite vernike da naglase pozitivnost i negativnost načina na koji se Isusova ličnost tretira u savremenom društvu.

Početna aktivnost:

Zamoli učenike da navedu primere kako ljudi u raznim kulturama, pa čak i u samoj crkvi, Isusa spuštaju na nizak nivo, čine običnim, svakodnevnim. Razmišljajte o mogućim razlozima takvog ponašanja. Razgovarajte o tome zašto Isus izgleda tako obično u mnogim kulturama u svetu, iako neke od njih nisu ni hrišćanske. Mislite koliko se takvo ponašanje razlikuje od bogoslužbenog ponašanja, punog poštovanja. Šta bi bilo pozitivno u tome što neko nosi majicu s Hristovim likom, na primer? Završite raspravu time što ćete navesti nekoliko primera ponašanja ljudiu prilikom stvarnog susreta s Njime u toku Njegovog zemaljskog života.

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Ovaj deo pruža priliku da se bogosluženje razmotri u svetlosti izveštaja iz Isusovog života i učenja.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Pesme o Isusu

(Razmotri tekst u Luka 1,46-55. u razredu!)

Čak i pre nego što je Isus bio rođen, radosna vest o Njegovom dolasku navela je Mariju da hvali Boga zbog Njegove dobrote, Njegovog delovanja u istoriji, Njegovim delima u njenom životu, nadi spasenja u Isusu. Mariju je posetio anđeo s posebnom porukom – Luka 1,26-38 – ali je oba brzo shvatila da je ta vest deo nekog šireg plana i Božjeg delovanja u istoriji. Njeno izražavanje pokazuje dubinu njenog razumevanja da je nešto veliko u toku i da je ona dobila prednost da učestvuje u tome.

Razmotri i ovo: Šta se posebno ističe u Marijinoj pesmi? Misliš li da je ta pesma bila spontana, adahnuta, ili pažljivo komponovana? Zašto? Ima li ikakve razlike u tome kako čemio je oceniti?

II. U iskušenju da se „poklonimo“.
(Razmotri tekst u Luka 4,5-8. u razredu!)

Drugo Isusovo kušanje, zabeleženo u Luka 4 (treće kušanje po Matejevom brojanju!) bilo je možda najveća ponuda koju je Isus dobio. Osnovna ideja Njegove misije na Zemlji bila je da ponovo stekne carstva ovoga sveta i da ih proglasi Božjim posedom. Ovo iskušenje je izgledalo kao prečica u ispunjenju tog zadatka. Međutim, Isus je ostao čvrst, govoreći da je samo Bog dostojan obožavanja. On je osim toga pružio primer pravog bogoslužnja bez obzira na cenu ili na to koliko je privlačna ponuda neprijatelja. On je gledao unapred na obećanje u Jovanovom viđenju u Otkrivenju: „I sedmi anđeo zatrubi i postaše veliki glasovi na nebesima, govoreći: posta carstvo svijeta Gospoda našega i Hrista njegova, i cariovaće u vijek vijeka!“ (Otkrivenje 11,15)

Uzmi u obzir i ovo: Da li je za Isusa ovo kušanje imalo ikakvu privlačnost?

Na koji način se menja naša perspektiva o bogoslužjenju ako se setimo obećanja koja smo dobili za budućnost – kao što je ovo u Otkrivenju – bez obzira na naše sadašnje okolnosti?

III. Isus govori o bogoslužjenju
(Razmotri tekst u Jovan 4,1-24. u razredu!)

Kada je Isus odgovarao na pitanja koja su predstavljala temu teoloških rasprava Njegovog vremena, On je često zanemarivao samo pitanje, pokušavajući da preusmeri razgovor i da pruži svojim slušaocima novi način razmatranja te teme. Jedan takav slučaj je zabeležen u Jovanu 4,19-24. i u njemu žena Samarjanka pokreće uobičajenu temu o pravom mestu bogoslužjenja. Isus joj je objasnio da je način bogoslužjenja – držanje s kojim dolazimo na bogoslužjenje – mnogo važniji od mesta. On je podsetio ženu da je Bog dostupan svakome koja ga iskreno traži. Isus je, osim toga, pokazao da je postavljanje pravih pitanja mnogo važnije od traženja odgovora na manja pitanja koja skreću razgovor s prave teme.

Uzmi u obzir i ovo: Šta mislite, šta je Isus želeo da kaže kada je zatražio da Boga slavimo „duhom i istinom“?

Koja pitanja nas mogu skrenuti sa prave teme?

IV. Slaviti Isusa kao Boga
(Razmotri tekstove u Matej 2,11; 4,10; 9,18; 20,20; Luka 5,8; 19,37-40; 24,52; Jovan 9,38. razredu!)

U toku cele Isusove misije razni ljudi su u određenim trenucima shvatali da je Isus zaista Bog – i njihov prirodni odgovor je bilo obožavanje. Iako Isus uglavnom nije ohrabrivao takvo javno ponašanje, nije ga ni obeshrabrivao. Zamislite kako su se morali osećati ljudi koji su shvatali da je taj Isus s kojim razgovaraju nešto mnogo više od običnog čoveka. Slično shvatanje – da se nalazimo u prisutnosti samoga Boga – treba da nas prožima na svakom biogoslužjenju i da nas navede da slavimo Isusa kao Boga.

Uzmi i ovo u obzir: Kako biste objasnili što je Isus ponekad tražio od ljudi da ne govore o Njemu kao Bogu, nasuprot nekim prilikama kada ih je u tome podržavao?

Kako da iskusimo Isusa na isti način kao i oni koji su imali prednost da se druže s Njime?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Isus je središte našeg bogoslužjenja. Zato je razumevanje onoga što je rekao o bogoslužjenju i načina na koji je sam služio Bogu veoma važno za naš bogoslužbei život kao pojedinaca i kao crkve. Zanimljivo je da Isus nije neposredno i mnogo govorio o bogoslužjenju i da imamo samo nekoliko izveštaja o Njegovom učestvovanju na bogoslužjenju. Ipak, On je živeo životom bogoslužjenja i službe svome Ocu i stalno je drugima ukazivao na Njega, što je i sadržaj pravog bogoslužjenja.

Pitanja za primenu:

1. Upoređen sa drugim delovima Biblije i njenom ulogom u našem crkvenom životu, moglo bi se kazati da je bogoslužjenje imalo manju ulogu u Isusovom životu. Slažeš li se s tim tvrđenjem ili ga odbacuješ?

2. Koliko se bogosluženje u životu i učenjima Isusa Hrista može uporediti s bogoslužnjem u životu današnje Crkve?
3. Šta misliš, da li je bogosluženje uticajnije kada je spontano ili kada je pažljivo planirano? Zašto? Koje su prednosti spontanog bogoslužnja? Koje su prednosti planiranog bogoslužnja?
4. Kako možemo doći u iskušenje da se klanjamo Bogu na način koji nas udaljuje od Boga? Kako da se sačuvamo od toga?
5. Da li misliš da je Isus rekao ženi Samarjanki da je mesto bogoslužnja nevažno? Kako mesto bogoslužnja može da pomogne ili odmogne u bogoslužnju?
6. Kako možemo učiniti da naša bogoslužnja i druge crkvene aktivnosti budu više u „duhu i istini“?
7. Kakva su tvoja sećanja na vreme kada si prepoznao Isusa kao Boga, kao svog Spasitelja, kao nekoga koji te voli i kome je stalo do tebe? Kako si tada odgovorio? Kako danas odgovaraš na to saznanje?
8. Šta znači imati Isusa u središtu našeg bogoslužnja? Kako da to u stvarnosti postignemo?

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Ove aktivnosti su zamišljene da navedu razred da se klanjaju Bogu onako kako to obično ne čine, da slave Boga pisanim putem.

Aktivnosti:

Predlozi za pojedinačne aktivnosti

Pripremi papir i olovke i zatraži od vernika u ratredu da komponuju svoje pesme hvale Boga i Njegovih dela u njihovom životu i u svetu slično Marijinoj pesmi u Luka 1. Ta pesma se može napisati u obliku poezije, proze, služeći se uvodnim rečima Mrijine pesme:

„, O, kako ja slavim Gospoda,
Kako se radujem u svome Gospodu
Jer On ...

Ako su vernici u razredu spremni da glasno pročitaju svoje pesme, odvoji dovoljno vremena i za to. Završi molitvom.

Predlozi za zajedničke aktivnosti:

Kao razred, planirajte šetnju u prirodu. To se može izvesti i subotom posle podne. Planiraj da šetnja ima bogoslužbeni karakter, pa hodajte polako, svesni prisutnosti Boga u svetu oko vas. Potražite prilike za molitvu ili hvalu dok hodate. Imajte na umu, Isus se često služio slikama i pričama iz sveta prirode da opiše Božje carstvo. Posle dogovorenog vremena, završite bogoslužbeno vreme zajedničkom molitvom. Kasnije možete da posetite nekog bolesnog ili odsutnog vernika ili prijatelja.

Dvanaesta pouka

Ključni tekst: 1. Korinćanima 13,1.

Učenik će:

Saznati: Opiši mesto propovedanja Božje Reči na bogoslužjenju i njegovo mesto u rastenju prve crkve.

Osetiti: Razviti i negovati ljubazno držanje prema bližnjima kao što je opisano u 1. Korinćanima 13.

Učiniti: Osloni svoju veru i bogoslužjenje na Boga, našeg Stvoritelja i Otkupitelja, kao zaštitu od skretanja s pravog puta.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Propovedaj Reč!

A. Zašto su propovedanje Božje Reči i poslušnost Božjim zahtevima tako važan deo bogoslužjenja?

B. Koju ulogu slušanje Božje Reči ima u razvijanju vere i kod vernika i kod nevernika?

II. Osetiti: ljubav

A. Zašto je ljubav najvažniji od svih darova koje je Crkva dobila od Boga?

B. Kako zloupotreba nekih darova može dovesti do sukoba?

C. Kako ljubav može da posluži kao sigurnost protiv takvih zloupotreba?

III. Učiniti: suočavanje sa izazovima

A. I prva Crkva i naša Crkva danas suočavaju se s problemima. Kako nas vera u centralno mesto Isusa kao Stvoritelja i Otkupitelja može sačuvati da ne posrnemo zbog problema u Crkvi?

B. Kako da pomognete nekome koji se bori s teorijom evolucije nasuprot stvaranju? Kako naše verovanje u Boga kao Stvoritelja pojačava naše verovanje u Boga kao Otkupitelja?

Sažetak: Božja Reč o Njegovom zakonu, našoj istoriji s Njime kao naroda, Njegovim otkupiteljskim delima, budućnošću koju nam priprema, sve to predstavlja temelj naše bogoslužnja i osigurava našu veru.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rastenju: Kao što se pokazalo u prvoj Crkvi, bogoslužjenje je značajno za komunalni život Crkve, a propovedanje je važna komponenta svega toga, ali i važna metoda evangelizacije.

Samo za učitelje: Propovedanje je važna komponenta bogoslužjenja u crkvi i mnogi hrišćani se mogu setiti trenutaka u svom duhovnom životu koji su se usredsređivali na značajne propovedi i na bogoslužbena iskustva. Neki propovednici obavljaju značajne službe svojim stalnim poučavanjem i hrabrenjem naroda koju ih redovno sluša. Važno je prepoznati i podržati takve hrišćanske starešine. Sa druge strane, moramo biti oprezni prema propovednicima koji su izvikani kao zvezde, što je opasno ne samo za njih same, nego i za one koji ih nepromišljeno slede. U ocenjivanju propovedi mnogo je važniji kvalitet propovedanja od ličnosti onoga koji propoveda. Dobro je da razmišljamo o Isusu kao propovedniku u svetlosti Njegovih propovedi, koje su zapisane u Evanđeljima. Dobro je da se prilikom doskusije uzme u obzir Pavlov savet u 1. Korinćanima 13,1-3.

Početna aktivnost:

Neka vernici navedu svoje omiljene propovednike – ljude čije propovedi uče, nadahnjuju, hrabre, pozivaju. Kada neko spomene ime, upitajte vernika šta je to što ceni u propovednikovim propovedima. Napiši sve te kvalitete na tabli i raspravljaj o važnosti dobrog propovedanja na bogoslužjenju. U isto vreme, mnogi mogu da posvedoče kako je neka propoved promenila njihov život. Isto kao prva Crkva u Delima, i mi treba da pronađemo najbolje načine da prenosimo radosnu vest o Isusu u kontekstu u kojemu živimo i obavljamo bogoslužjenje. To je nešto o čemu treba da možemo da razgovaramo uz molitvu i pažljivo u našim crkvama.

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Istraživanje uloge bogoslužjenja i propovedanja u prvoj Crkvi omogućuje nam da se upitamo koju važnu ulogu te dve aktivnosti imaju u današnjoj Crkvi. Upoređujući tri propovedi u II.

delu, podeljeni po grupama, treba da otkrijemo prave vrednosti, neophodne Crkvi.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Pitanja i sumnje

(Razmotri tekst u Delima 1,1-11. u razredu!)

Posle Isusovog uskrsenja, vernici koji će sačinjavati jezgro prve crkve imali su samo kratak period vremena da se prilagode novoj stvarnosti njihovog uskrslog Mesije. U Delima 1. vidimo dokaze da su postavljali mnoštvo pitanja. Matej 28,17. ovako ih sumira: „I kada ga vidješe, pokloniše mu se, a jedni posumnjaše.“

Povodeći se za jevrejskom tradicijom istraživanja Boga intenzivnim proučavanjem Pisma, autor Bob Bel ističe: „Rabini su izgovarali poseban blagoslov kada nisu razumeli neki deo teksta. Kada ga nisu otkrili, kada nisu razumeli smisao, oni su izgovarali reči zahvalnosti Bogu za blagoslov koji će jednoga dana postati njihov: Hvala ti, Bože, što će me u jednom trenutku u budućnosti obasjati Tvoja svetlost!“ Ako tome prilazimo na ovakav način, ono što ne znamo ili ne razumemo može nas navesti na bogoslužjenje.

Uzmi u obzir i ovo: Koju ulogu pitanja i sumnje imaju u bogoslužjenju? Da li si u stanju da hvališ Boga za ono što ti još nije poznato o Njemu?

II. Upoređivanje tri propovedi

(Razmotri sledeće stihove: Dela 2,14-41; 17,15-34; 18,1-16. u razredu!)

Knjiga Dela apostolskih je priručnik ranih početaka hrišćanskog života i svedočenja. Iako su bili usmeravani Svetim Duhom, ljudi i žene u raznim životnim okolnostima trudili su se da pronađu kako da žive najbolje i da izraze svoju novopronađenu veru kojom ih je Isus nadahnuo. Jedan aspekt toga je bilo propovedanja, a citirani stihovi daju primer tri propovedi održane u raznim okolnostima dok se vest o Hristu širila Rimskim carstvom. Ove propovedi su najpoznatije u hrišćanskoj istoriji i daju primere kako su ti propovednici prilagodili vest o Isusu svojim slušaocima. Sledeća pitanja treba da nam posluže kao vodič u upoređivanju ove tri velike propovedi:

- Ko je propovednik?
- Kome je propovedao?
- Koji je bio širi društveni kontekst u kojemu je ova propoved održana?
- Na koji način se propovednik posebno povezao sa svojim slušaocima?
- Šta ova propoved ima zajedničko sa ostale dve?
- Šta je u ovoj propovedi jedinstveno u odnosu na ostale dve?
- Kakav uticaj je imala ova propoved?
- U kojem kontekstu bi ova propoved bila uticajna u danas?

III. Najveća od svih

(Razmotri tekst u 1. Korinćanima 13 u razredu!)

Pavle je učinio mnoga značajna dela u toku svoje službe. On je bio najveći evanđelista svoga vremena, proputovao je celi poznati svet,

propovedao hiljadama, osnivao crkve, pisao mnogo zato što je hteo da proširi radosnu vest o Isusu. Njegov uticaj je menjao život ljudi od Jerusalima i Damaska pa sve do doma Cezarovog u Rimu. Ali, u svim svojim dostignućima, uspesima i slavi, Pavle je je uvek imao svoju službu pred očima. Kada bi je obavljao iz pogrešnih razloga, ona bi postala bezvredna (1. Korinćanima 13).

Razmotri i ovo: Koliko su važne naše pobude u bogoslužjenju i službi? Može li Bog da deluje preko svega što mi činimo, čak i kada su naše pobude pogrešne? Zašto tako misliš?

* Koje se opasnosti kriju u tome da budemo „uspešna“ crkva, služba ili propovednik? Kako da ostanemo utemeljeni na ljubavi o kojoj Pavle govori?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Neki ljudi danas govore da propovedi nisu više značajne u društvu koje je sve više orijentisano na brze zabave i televiziju, na filmove i Internet. U isto vreme, mnogi će i danas posvedočiti kako je neka propoved promenila njihov život. Slično prvoj Crkvi u Delima, i mi treba da pronađemo najbolje načine za prenošenje radosne vesti o Isusu u kontekstu u kojemu mi živimo i obavljamo bogoslužjenje. To je nešto o čemu bi trebalo da budemo sposobni da razgovaramo uz molitvu u svojim crkvama.

Pitanja za primenu:

1. U kojoj meri su izveštaji u Delima model za Crkvu danas, nasuprot nastojanjima nekih da ih predstavljaju samo kao zbivanja iz prošlosti, iz prvih dana Crkve?

2. Da li je piogrešno imati pitanja i gajiti sumnje? Zašto da i zašto ne?
3. Koliko je propovedanj važno kao delo bogoslužnja u životu Crkve? Da li svako bogoslužnje treba da sadrži i propoved? Koje alternative bi mogle poslužiti da se pouče i pozovi vernici?
4. Koliko je kontekst važan za bogoslužnje i evangelizaciju? Da li su neki rizici povezani s velikim nastojanjem da budemo kontekstualni? Kako da te dve strane održimo u ravnoteži?
5. Šta je potrebno da bi neko bio dobar slušalac propovedi?
6. Ljubav je pojam s mnogo značenja. Kako biste objasnili zamisao o kojoj Pavle govori u 1. Korinćanima 13 nekome koji nije upoznat s tim poglavljem niti s biblijskim jezikom?

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Obe ove aktivnosti su planirane da pokrenu vernike u razredu da razmotre mogućnosti propovedanja kao komponente bogoslužnja. Verovatno neće svi u razredu propovedati u bliskoj budućnosti, ali kao deo zajedničkog bogoslužnja u crkvi to je nešto o čemu svi treba da razmišljamo i čemu treba da doprinesemo.

Aktivnosti:

Predlozi za pojedinačne aktivnosti

Počni da planiraš propoved koja će se baviti nekim načelima bogoslužnja do kojih si došao u toku proučavanja Biblije ili u razgovorima u razredu u toku poslednjih sedmica. Koje ideje i zamisli su privukle tvoju pažnju ili maštu tako da si postao oduševljen da ih podeliš s drugima? Koji način bi bio uspešan da ih zaista podeliš s drugima? Možda nećeš imati priliku da propovedaš tu propoved brzo, ali ako su zainteresovan za to, nastavi da razvijaš svoje zamisli i budi otvoren za Božji poziv da govoriš o tome čim ti se bude pružila prilika.

Predlozi za grupne ili timske aktivnosti

Kao grupa, sačinite listu smernica za verno i vredno propovedanje. Upotrebite načela iz proučavanja Biblije u toku ove sedmice i možda neke od kvaliteta dobrih propovedi ili propovednika iz Početne aktivnosti. Ako tvoj pastor ili neko drugi u tvojoj crkvi koji je vešt propovedanju bude na raspolaganju, može da vam ponudi i neke teoretske perspektive. Trudi se da izbegneš da budeš suviše sklon postavljanju pravila da ne bi ograničio stvaralaštvo ili izražavanje onoga koji propoveda. Umesto toga, razvij ideale koji mogu da budu korisni i da posluže kao ohrabrenje propovednicima ili vođama bogoslužnja u tvojoj crkvi. Trudi se da izbegneš duh kriticizma; umesto toga, naglasi rad na tim smernicama u duhu ljubavi. Kada se razvije zadovoljavajuća lista, razgovaraj o njoj s pastorom, starešinom ili odborom za bogoslužnja.

Trinaesta pouka

Ključni tekst: Otkrivenje 7,9.10.

Učenik će:

Saznati: Opiši prizore bogoslužjenja u Otkrivenju: učesnici, gde se nalaze, šta čine, govore i pevaju; i zašto.

Osetiti: Oseti duboku i neiskazanu ljubav i zahvalnost izraženu bacanjem na tlo pred Božjim prestolom u obožavanju.

Učiniti: Pridruži se večnom slavljenju i obožavanju Stvoritelja, Otkupitelja, Sudije i Cara.

Kratak pregled pouke:

I. Saznati: Nova pesma

A. Koje su teme bogoslužbenih pesama pevane u Otkrivenju?

B. Gde su učesnici na bogoslužjenju, šta drže i kako izražavaju svoje poštovanje?

C. Kako se pesme na Nebu odnose prema onome što se događa na Zemlji?

II. Osetiti: Na našem licu

A. Kada se klanjamo pred Bogom i stavljamo svije krune pred presto, kakva osećanja ispunjavaju naše srce?

B. Koje druge akcije, ponašanja i emocije su deo bogoslužjenja i obožavanja?

C. Zašto naša tela i dela imaju važno mesto u izražavanju obožavanja Boga?

III. Učiniti: Dridružiti se horu

Kulminacija svega što je Bog učinio za ovaj svet i za svemir može se priznati samo bogoslužjenjem. Kako učestvujemo u tom bogoslužjenju Svakoga sata, svake sedmice, i u toku cele večnosti? Zašto je zajedničko pevanje važan aspekt bogoslužjenja u kojemu svi treba da učestvujemo i sada i na Nebu?

Sažetak: Naša je najveća radost da pevamo hvale i da obožavamo našega Cara, Stvoritelja, Sudiju i Spasitelja.

KORAK 1 – MOTIVACIJA

Ključna zamisao o duhovnom rasteñju: Bogoslužjenje je važna tema u celoj knjizi Otkrivenja, i izbor kome ćemo se klanjati je važna tema danas, sutra i za večnost.

Samo za učitelje: Zatraži od vernika da govore o nekom iskustvu iz svog života kada su se osećali mali i naznatni. Da pružiš neki primer ili priču iz tvog iskustva, možda bi bilo korisno za početak. Mnoga od tih iskustava se odnose na doživljaje u prirodi, na primer, kada ste se našli u čamcu na otvorenom moru, usred oluje, kada ste gledali gore

prema zvezdama u noći, kada ste posmatrali zalazak Sunca. Drugi primeri mogu sadržati izgubljenost čoveka u velikoj masi ljudi, traženje puta kroz neki veliki i nepoznati grad. Govoriti o iskustvima takve prirode može pružiti korisne i ugodne prilike da pomognemo vernicima u razredu da se međusobno upoznaju i razvijaju zajedništvo, ali mogu da budu u vredan uvod u raspravu o pouci.

Početna aktivnost:

Pošto razred razmeni neka iskustva, zatraži od njih da kažu koji zajednički elementi se mogu zapaziti u svakom od tih iskustava. Razgovarajte šta ti elementi imaju zajedničko s bogoslužjenjem i uporedi ih s iskustvima Jova i Jovana, zabeleženih u Jov 42,1-6. i u Otkrivenju 1,13-18. Kao i sa mnogim drugim iskustvima zabeleženima u Bibliji, ljudi, kada se suoče sa stvarnošću postojanja Boga, obično prepoznaju svoju neznatnost i nedostojnost u svetlosti Božje dobrote i veličine.

KORAK 2 – ISTRAŽI

Samo za učitelje: Upoređivanje prizora bogoslužjenja na Nebu s epizodama zemaljskih sukoba i prevara bojadiše završna poglavlja „velike borbe“, kao što je opisana u Otkrivenju, i čini ih pravom stvarnošću; Božje savršeno carstvo nasuprot očajanju sveta suočenog s propašću, s grehom i Sotonom koji dostižu vrhunac svoje aktivnosti. Međutim, viđenja koja Jovan zapisuje u krajnjoj liniji ulivaju nadu i u obnavljanje pravog bogoslužjenja u našem životu, u našim izborima danas, i u svemiru zauvek obnovljenom.

KOMENTAR BIBLIJE

I. Zadivljujuće bogoslužjenje

(Razmotri tekstove u Otkrivenju 4,8-11; 5,8-14; 7,9-12; 11,15-19; 15,1-4; '9,1-5. u razredu!)

Autorka Eni Dilard postavlja pitanje: „Zašto ljude u crkvi gledamo kao vesele, zatucane turiste na plaćenom putovanju u Apsolutno?“ Ona sama odgovara: „U celini ne nalazim da su hrišćani ... dovoljno svesni uslova. Da li iko ima i najmaglovitiju ideju koju vrstu sile mi naslepo prizivamo? Ili, kao što sumnjam, da li iko veruje makar samo jednu reč od svega toga? Crkve su deca koja se igraju na podu sa svojim hemikalijama, mešajući čašu trinitrotoluola... Ludo je nositi damske slamnate šešire ili velurne šešire u crkvi; svi bismo morali da nosimo šlemove protiv sudara. Redari bi trebalo da dele prsluke za preživljavanje i signalne svetiljke; trebalo bi da nas bičevima uteruju u naše redove.“ (Teching a Stone to Talk, 1982. p. 52)

Ovo posmatranje naglašava opasnost od gubljenja svesti o tome da je Bog neko potpuno drukčiji – svesti o Njegovoj nepreglednosti, Njegovo vrhovnoj moći, Njegovom veličanstvu. U isto vreme, ona dodiruje i nešto što bi moglo da bude protivotrov za ovaj problem: gajenje osećanja strahopoštovanja prema Božanstvu, tako neshvatljivom po moći i veličanstvu. Ali, kako smo uopšte počeli da obožavamo takvo jedno Biće? Kako unosilo takvo osećanje strahopoštovanja u bogosluženje? Spisi apostola Jovana u Knjizi otkrivenja su dobro mesto da nađemo odgovore. Otkrivenje sadrži neke od najneverovatnijih, najzastrašujućih prizora bogosluženja zapisanih u Bibliji, i kada se i mi nađemo na bogosluženju mi se u izvesnom smislu pridružujemo tom večnom obliku bogosluženja. To je istovremeno i prekrasna prednost i teška odgovornost.

Razmotri i ovo: Zašto misliš da ponekad bogosluženje uzimamo olako?

* Kako opisi nebeskih bogosluženja u Otkrivenju utiču na način na koji održavamo bogosluženje u svojoj crkvi?

II. Izbor kome ćemo služiti

(Razmotri tekst u Otkrivenju 13. i 14. u razredu!)

Otkrivenje opisuje lažni sistem bogoslužnja koje pokušava da zauzme mesto pravog bogoslužnja u čast Boga. U isto vreme, dok govori protiv Boga i Njegovog naroda, ovaj lažni sistem pokušava i da imitira pravo bogoslužnje koje je srž života na Nebu. Ova suprotnost između lažnog i pravog sistema bogoslužnja, opisana u Otkrivenju 13. i 14. je poziv „poklonite se Onome koji je stvorio nebo i zemlju“ (Otkrivenje 14,7), ali i opomena da budemo pažljivi, uvek na molitvi, ispitujući neprestano kome i kako služimo. Ponekad bogoslužnje nije ono što izgleda; učesnici mogu da budu zavedeni, Sotona je na delu da izopači i najbolje darove koje nam je Bog dao.

Razmotri i ovo: Akoprihvatimo da je obožavanje Boga važan deo hrišćanskog života, na šta treba da obratimo pažnju da bismo ustanovili da li je bogoslužnje pravo ili lažno?

* Koliko je istina važna na bogoslužnju? Da li je neophodno da imamo sve odgovore da bismo mogli da obožavamo Boga? Zašto da i zašto ne? U čemu je razlika?

III. Zadivljeni

(Razmotri tekst u Otkrivenju 22,8.9. u razredu!)

Nekoliko puta u toku dobijanja viđenja u Otkrivenju, Jovan je bio potpuno van sebe zbog onoga što je video i doživeo. Jedan teolog govori da je naš život oblikovan tim divljenjima, i u pozitivnom i u negativnom smislu. Naša strahovanja traže da budu nadvladana nečim većim i boljim, osećanjem punine života koje dolazi iz smeštanja naše ranjivosti i strahovanja u okvir neke veće priče koja je u krajnjoj liniji puna nade. Ta veća priča je priča o Isusu, stvarnost

Božjega carstva, nada koju On nudi nama i našem svetu. A to je uvek temelj bogoslužnja.

Uzmi i ovo u obzir: Kako da zadržimo svoju usmerenost prema Bogu i Njegovim namerama kada nas problemi u životu savladavaju?

* Kako se nebeski prizori bogoslužnja u Otkrivenju odnose prema zastrašujućim prizorima u toj istoj knjizi, koje doživljava Božji narod na Zemlji? Kakvo ohrabrenje nam ti prizori nude?

KORAK 3 – PRIMENI

Samo za učitelje: Opomene o bogoslužnju u Otkrivenju treba da nas navedu da trezveno razmislimo o tome kako pravo bogoslužnje zaista treba da izgleda. Sa druge strane, opis bogoslužnja na Nebu daje nam uvid šta bogosluženje može, treba i hoće da bude. Posle nekoliko sedmica proučavanja ove teme uz pomoć Biblije, imamo dovoljno materijala za raspravu.

Pitanja za primenu:

1. Kako se evanđelje uklapa u opise pravog i lažnog bogoslužnja u Otkrivenju?
2. Da li ponekad izgleda na temelju opisa, kao što su oni u Otkrivenju, da Bog voli kada mu ljudi celo vreme govore da je dobar? Kako biste odgovorili na to pitanje prijatelju koji ima malo znanja o Bogu i kojega muči ideja da je Bog na neki način sebičan?
3. U kojoj meri opisi nebeskog bogoslužnja u Otkrivenju nama daju smernice kako treba da se mi klanjamo pre Bogom? Šta iz njih učimo kako treba da izgleda naše bogoslužnje u crkvi, na primer?

4. Kakvu ulogu imaju osećanja u zdravom bogoslužjenju? Kako se možemo poslužiti svojim osećanjima da bismo kako treba izlazili pred Boga? Kada i kako osećanja mogu da zauzmu suviše mesta u našem bogoslužjenju?

5. Šta je to u bogoslužjenju što ga čini tako važnim i odlučujućim faktorom u konačnom sukobu opisanom u Otkrivenju 13. i 14?

6. Tekst u Otkrivenju 14,11. opisuje žalosni kraj onih koji su odlučili da se „poklone zveri i ikoni njezinoj“. Kako se takva upozorenja slažu s Božjim insistiranjem na slobodi izbora?

7. Kakvu ulogu ima bogoslužjenje na novoj zemlji, opisano na kraju Otkrivenja? Da li treba da se klanjamo Bogu i onda kada se naš odnos s Njime obnovi i sredi? Zašto da i zašto ne?

KORAK 4 – STVORI

Samo za učitelje: Posle 13 sedmica razgovora o bogoslužjenju, vernici svakako da imaju dobar uvid, razumevanje i svest o bogoslužjenju i o njegovoj važnosti u biblijskom izveštaju ali i u životu hrišćanina i cele Crkve. Pruži priliku vernicima da ispričaju šta su otkrili, da kažu svoje mišljenje, da odvoje vremena da se zajednički obrate Bogu. Nemojmo provesti suviše vremena u razgovoru o bogoslužjenju, već nađimo načina da uključimo bogoslužjenje u svoj život svakoga dana.

Aktivnosti:

Predlozi za pojedinačne aktivnosti

Deo pouke za petak započinje definicijom bogoslužnja. Razmotrite tu definiciju. Kako biste vi sami definisali bogosuženje? Iznesite svoju rdnu definiciju vernicima u razredu? Koliko se ona promenila u toku i toku poslednjih sedmica ili meseci?

Predlozi za grupne ili timske aktivnosti:

Zatraži od vernika u razredu iznesu nešto što im pomaže u bogoslužnju ili da objasne šta bogosluženje znači za njih. To može da bude pesma, poema, neki spis, omiljeni biblijski tekst, fotografija ili bilo šta drugo. Zamolite ih da objasne svoju tezu. Podržite vernike u njihovom bogoslužnju, pozovite ih da uče jedni od drugih, da se služe raznim predmetima i pomagalicima kao prilikama da se unapredi bogosluženje.

Prevod završen 24. marta 2011.

Preveo: Milan Šušljić

